

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
Rusia, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 (peș) a treia-ora 10 bani.

Suntem încunjuțați de dușmani.

Nici un popor din patria aceasta n'are atâția dușmani, pe față și în ascuns, ca noi Români. Și nici contra unui popor nu s'au lucrat pe față și în ascuns cu atâtea arme și cu atâtea dușmănie, cum s'au lucrat contra poporului român.

Nu numai jidovimea, care împreună cu stăpânirea lucră contra noastră, ci și Sașii cari sunt frați de suferință cu noi, mai bucuroși să unesc cu Jidanii contra noastră, decât să lupte împreună cu noi, pentru câștigarea drepturilor ce ni-se cuvin.

Toți pașii ce-i fac Jidanii și Sașii contra neamului românesc, sunt tot atâtea merite pentru ei înaintea „cinstitei” stăpâniri maghiare.

Dacă poporul român n'ar fi fost înzestrat dela Dumnezeu cu atâtea tărie și cu atâtea iubire de neam, ca să poată suporta atacurile, astăzi ar fi fost măturat de pe pământul acestei patrii, ori ar fi fost înghițit de valurile furtunoase ale popoarelor, ce au voit și mai voiesc și astăzi să ne înghiță, ori să ne nimicească chiar.

Stăpânirea ungurească, nu numai că ne împedecă prin organele sale, pe toate terenele, ca să nu ne putem desvolta ca popor în patria aceasta, pentru care ne jertfim, ci ne mai lasă și pradă lipitorilor fără milă, cari de multe ori chiar cu ajutorul și sprijinul stăpânirii stau să stoarcă de pe bietul popor român și măduva din oasă.

El destul de primejdios dușmanul care vine fațăș contra ta, căci vrând-nevrând trebuie să te aperi, însă de zeci de ori e mai primejdios dușmanul, care se apropie de om cu cuvinte dulci, cu cuvinte fățarnice.

Unul dintre dușmanii cei mai periculoși și mai răutăcioși ai poporului român sunt Jidanii.

Această lipitoare afurisită, când vrea să-și facă cuibar între Români, vine cu atâtea blândețe și cu atâtea smerenie, de parcă cine știe ce binevoitor mare e și că cine știe ce bunătați are să facă poporului, unde spre nenorocirea sătenilor să așază.

Poporul român, ca totdeauna bun de inimă, primește cu dragoste pe ori care străin, ține adecă șerpele la sân, și că ce are mai bun la casă, fie pe plată, fie în cinste, sau de milă, ba îi descoperă toate tainele și năcazurile sale: e sincer cu toată lumea.

Cele dintâiu și mai frumoase fructe din grădina și proprietatea românului, pe multe sate le gustă jidanul din sat

mai întâiu; pentru că zice Românul: străinul n'are grădină de legumi, n'are pomi și n'are vie — trebuie să-l ajutăm. Așa face Românul față de deaproapele său, ca prin aceea să arete că e creștin și om cinstit.

În părțile locuite de Români, toate bunătațile și toată starea cea bună a jidanilor e făcută de pe spinarea și din sudoarea bietului popor român. Români lucră moșiile jidanilor, Români le cumpără mărfurile din bolte; Români le cumpără, — să fie cu iertare — puturoasa otravă de rachiu, pentru care ei încassează mulți bani din sudoarea poporului muncitor, apoi alte multe, pe cari nu le putem înșira la acest loc.

Acuma în schimb, să vedem cu ce răsplătește Iuda, toate bunătațile și binefacerile ce le primește dela binefăcătorii săi, dela Români?

Șerpele după-ce s'a încălzit și s'a îndopat din sângele celui-ce l-a suferit la sânul său, începe să-și arete recunoștința(?) El, lipitoarea, care mai ieri alaltăieri era așa de umilită și care a fost suferită, cinstită și miluită, ca să nu piară de foame, în urmă să face unealtă stăpânirii maghiare, ca să lucre la nimicirea acelor cari nu l-a lăsat să piară, ba nu numai atâtea, ci astfel de lipitori să pun și atâtea organele statului contra pacinicului popor, arătând prin acestia ca ei, șerpilor sugători de sânge sunt buni patrioți. Ei, jidanii le fac toate acestea că ei să-și câștige încrederea celor ce iubesc mișeliile și nedreptățile, cu alte cuvinte ținta unor astfel de lipitori e, nu atât ca să fericească patria, ci mai mult ca să se întărească ei pe ei; să fie ei stăpâni în patria aceasta.

Dacă stăpânirea prin organele ei, vrea să aranjeze vre-o luptă mai strajnică contra neamului românesc și a intereselor lui, apoi totdeauna pe jidani îi vezi stegari, bagsamă așa va fi poruncind Talmodul (scriptura) lor cel jidovesc.

La gazetele cele ungurești, cei ce scriu mai cu multă patimă, mai cu multă batjocură și mai cu multă pizmă și răutate contra neamului nostru, cei dintâiu sunt tot jidani.

Dacă cercetezi în cutare sat sau orașel că cine a cerut sau va cere școală de stat cu scop ca să maghiarizeze pe naționalități, apoi pe Jidan îl vezi în fruntea afacerii, pe Jidani îi interesează mai mult înaintarea în limba ungurească.

Dacă naționalitățile nu se supun ca să se maghiarizeze și-și apără limba și legea lor; ba dacă să mai scrie și

despre minunile ce le săvârșește stăpânirea maghiară față de poporul român, apoi pe ei, pe Jidani, îi doare mai rău; ei se scoală cu gură de corturar, nu în limba lor, ci în gazetele lor ungurești, și ne arată de cei mai mari dușmani ai statului.

Poporul dela sate cunoaște foarte bine toate mișeliile jidanilor dela sate, nu cunoaște însă pe cei puși în direcții mai înalte, cu câtă răutate și cu câtă pizmă lucră aceia la nimicirea neamului românesc.

De când ne-a osândit Dumnezeu să cunoaștem pe astfel de lipitori răutăcioasă, totdeauna s'a dovedit că ei numai cu rău și cu nemulțumire a răsplătit binele ce li s'au făcut din partea Românului.

„Românul însă uită ce-i face cel străin!” a zis poetul, și drept a avut; căci Românul a fost dat totdeauna să suferă nedreptăți și fărâdelegi dela toate liftele și paraziții, ce se hrănesc de pe corpul Românului.

Acuma când ne vedem încunjuțați de atâtea lifte și lipitori, cari nu numai că ne sug sângele, ci ne-ar și sorbi într-o lingură de apă să ne poată, acuma zic ar fi timpul ca noi, încât ne stă în putere, să răsplătim fie-cărui așa după cum ne face nouă...

De aceiaș cinste, dragoste și sprijin, din partea Românilor, ar trebui să se bucure un jidan într'un sat curat românesc, care trăește numai din sudoarea românului, de care s'ar bucura un Român, când ar cuteza să deschidă boltă sau crișmă într'un sat unde e numai lepra goală goluță.

Cine mai știe când va ajunge și Românul la mintea, ca să înțeleagă ce-i face cel păgân și să-i răsplătească și el după vrednicia faptelor ce i-se fac din partea străinului? b.

Se încep adunările populare românești. Dl. Dr. Stefan C. Pop. deputat distal și încredințatul comitetului executiv al partidului național român, a chemat pe fruntașii români din comitatul Aradului la o sfătuire. În sfătuirea aceasta s'a hotărât să se țină o mare adunare populară în Arad, și anume la 3/16 Februarie anul curent. La aceasta sunt postiiți toți credincioșii partidului național român — adecă toți Români! — din comitatele Arad, Bihor și Cenad.

În adunare se va vorbi despre:

1. Starea politică a națiunii române din Ungaria.
2. Drepturile limbii românești.

3. *Votul universal.*4. *Proiectul de hotărâre adusă de adunare*

Indemnăm cu tot dinadinsul, pe frații Români din cele trei comitate să vină în număr cât mai mare la această adunare, care fiind cea dintâi dela alegeri încoace — și asta e mare cinste pentru ținutul acela — trebuie să dovedească dușmanul nostru, că Românii n'au fost înfrânți și nu vor putea fi înfrânți nici-odată.

Mișcarea politică. Fruntașii Români au ținut la Budapesta, sub președința d-lui Teodor Mihali, o consfătuire, în care au hotărât să pornească o cât mai întinsă propagandă politică prin presă și adunări.

Di Yasil Goldiș, fruntașul nostru dela Arad, a fost acuzat, că ar fi atârnat pe Români contra unui cortez al contra candidatului său când cu alegerile din urmă. În urma unei înflăcărate vorbiri a apărătorului său Dr. Velici a fost achitat (afiat nevinovat).

Pentru-ce se miră? Sașii dela organul oficial al partidului lor național (Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt) se miră mult, cum de dl Mihai a putut să ceară dela guvern o lege electorală și o astfel de potrivire a cererilor electorale, ca Românii să poată trimite cincizeci de deputați naționali (și atâta e prea puțin! Red. „F. P.“) în dieta țării, apoi că în ținuturile românești funcționarii să fie Români, nu toți leșinații dela orașe și din ținuturile nouă străine. Cu drept cuvânt inferează „Telegraful Român“ din Sibiu aceasta ținută, să-i zicem numai necuviincioasă, a Sașilor. Ei, o mână de oameni, ceva peste 200 de mii au 13 deputați, adică tot la 15 mii de suflete un deputat, pe când la noi s'ar veni tot la 60 de mii de suflete un deputat, dacă am avea cincizeci. Pe urmă: Sașii, cu legile nedrepte din țara noastră, rămășițe de dinainte de 1848, își căpăținesc pe toți oamenii lor la comitat, cu toate că după sfânta dreptate ar trebui să fie Români mai mulți. În comunele zise ale lor, nici poveste să poată ajunge vr'uu Român.

Ori vrea Tisza cu conții, flămânzii și prietenii lui Sași, ori ba, legile nedrepte de azi, cari sunt pentru cei mai puțini din țară muma și pentru cei mai mulți ciomă, vor trebui să se schimbe și atunci va veni rândul nostru, cari ținem minte, să măturăm cu mătură tare grajdul nedreptăților grămădite de veacuri.

Catechizarea la gimnaziul calvin din Orăștie. Cititorii noștri cunosc îndrăzneala directorului dela gimnaziul calvin din Orăștie, care a amenințat să lase repetenți pe bieții Români, fiind că aceștia și caticeșii lor nu vreau să știe de limbă ungurească la învățarea sfintei legi românești. Afăm, că atât părinții elevilor, cât și Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Ioan Meșianu din Sibiu, au protestat cu cea mai mare energie contra acestei nelegiuiri la ministrul de culte din Budapesta.

Deșteptarea! Pe când conducătorii Sașilor din Ardeal nu știu, cum să se lingă pe lângă guvernele ungurești, ca acestea să-i sprijinească cât mai mult în întreprinderile lor industriale și comerciale, iar pe de altă parte se prezintă ca mântuitorii Ardealului, pe care-l primejdum noi Românii

— va veni odată și răfuiala cu Sașii! — frații lor de un sânge din Banat și cealaltă Ungarie de sud-meazăzi se mișcă tot mai mult înspre lumina deșteptării naționale. În comitatele Tolna și Baranga dincolo de Tisa s'a înființat un partid nou, numit „Partidul țărănilor germani din Ungaria“. Aceștia au ales trei deputați cu programul lor. Intre alte puncte, au în program și acestea: Egalitatea țărănilor înaintea legii, și îndeplinirea legii de naționalități din anul 1868, apoi libertatea presei și a întrunirilor. **Votul universal secret,** votându-se după comune. Școale cu limba de propunere a naționalităților. Introducerea asigurării generale pentru bătrâni și neputincioși de-a lucra. Darea progresivă. Ei mai cer însă și deslăpirea de Austria. Aceasta se explică prin faptul, că între conducători sunt și mulți Maghiari. De altminteri cu toată dragostea lor față de naționalități, în gazeta lor se vorbește adeseori despre Șvabii din Banat, că ar fi pangermani, ceea ce e cam tot una cu învinuirea, ce ni se face nouă, că am fi iredențiști. Șvabi din Banat și chiar și cei de dincolo de Tisa și Dunăre știu însă, care e datoria lor națională și vor ști să taie ghiarele lupilor îmbrăcați în piele de oaie din partidul cel nou.

Disciplina de partid e capul lucrului. Toți Românii și cari știu și cari nu știu carte, cunosc programul partidului național român, adică cererile drepte ale poporului român, hotărâte în conferențele naționale, la cari au luat parte funtași aleși de popor. Pentru-ca să se poată îndeplini aceste cereri, e de trebuință, ca fie care Român să aleagă, fie la comitat, fie la comună, fie la dietă numai astfel de oameni, despre care sunt convinși, că vor lupta totdeauna pentru cererile cuprinse în programul nostru național. Despre Românii, cari țin la hotărârile partidului putem zice, că *au disciplină de partid,* cealaltă, cari sunt cu străinii sau cu Românii renegați, sunt cei fără disciplină, adică gunoii neamului nostru. **Disciplina de partid e tare la toate popoarele cu o cultură oare-care mai temeinică.** Pe toți îi întrec însă în țara noastră Sașii. În comitatul Târnavă-mică, unde sunt douăzeci de mii de Sași, s'a făcut într'un cerc unde sunt și Sași, alegere pentru comitat. **Voturile s'au dat numai pentru persoanele hotărâte de comitetul național săsăsc din comitat, dar unul dintre candidați a căzut.** Aceasta au socotit-o de-o rușine așa de mare, încât numai decât l'au ales pe cel căzut în alt cerc, pentru ca să nu se zică că s'a călcat disciplina de partid prea tare. Preste tot, cei douăzeci de mii de Sași din comitat nu sunt mulțumiți cu numărul de Sași, pe cari îi au la comitat, și cer mai mulți.

Învățâ-dela dușman! ziceau Românii cei vechi. De aceea în toate comitatele și comunele, unde sunt Români în majoritate, *numai Români!* Și asta se poate, dacă vom ținea la disciplina de partid.

Condamnarea unui avocat român. Dl Dr. Ciupe, avocat român, a scris un articol într'o gazetă românească, arătând că judecătorul maghiar Mihály e părtinitor, când judecă pe Români. Tribunalul din Lugoj l-a condamnat la douăzeci coroane amendă, pentru că ar fi batjocorit pe judecător. În urma recursului făcut, curtea de apel (tabla) din Timișoara i-a ridicat pedeapsa la două sute de coroane. Știm noi, cum merg lucrurile, când e vorba de Români!

Din dietă.

Dezbaterile din dietă nu dau înainte de loc. Deputații unguri țin mereu vorbiri pentru și contra băncii austro-ungare.

În legătură cu aceste dezbateri unii deputați unguri au atacat și băncile românești, zicând că acestea sunt arme puternice pentru agitațiunile naționaliste.

Înviniurile acestea, aduse băncilor românești nu sunt adevărate, de oarece băncile noastre nu se amestecă de loc în politică.

Dar Ungurii ar dori ca să pună oarecari piedeci înaintării băncilor române, de aceea vorbesc câte verzi și uscate despre băncile noastre.

Vorbirea d-lui Dr. Teodor Mihali.

Dl Teodor Mihali, deputatul nostru și președintele clubului naționalităților, a ținut o vorbire în dietă protestând contra minciunilor spuse de deputații maghiari contra băncilor românești. Mai întâiu, băncile noastre nu urmăresc un scop nepatriotic, ci urmăresc tocmai ridicarea economică a unei părți mari din Ungaria, a poporului românesc. Dacă ar fi nepatriotice, Banca austro-ungară și băncile cele mari din Budapesta nu le-ar fi dat nici un credit. Zice apoi, că în timpul de față când șovinismul se manifestă pe toate terenurile n'ar fi bine să se arete și pe terenul economic.*) Arată, că înainte de a-și avea și Românii băncile lor, țaranul român era prada cămătarilor. Aduce ca pildă cazul unui țaran român din Dej, care n'a putut să facă un împrumut mic la o bancă maghiară din Dej, cu toate că polița (cambialul, veșăul) era iscălit și de dl Dr. Mihali.

Continuând spune, că să nu se mire Maghiarii, dacă străinătatea, care urmărește cu atențiune dezbaterile noastre, se încredințează tot mai mult, că pentru naționalități nici pe terenul economic nu există egală îndreptățire.

Declară apoi, că partidul naționalităților e contra desfacerei în două a băncii comune austro-ungare, pentru-că atunci cei dela putere ar face și din banca statului un institut de maghiarizare.

Partidul naționalităților crede, că banca austro-ungară este un institut economic. Cu toate că nu avem încredere în guvern din cauza abuzurilor dela alegeri, din cauza persecuțiilor politice și din cauza omorului dela Galați, unde jandarmii au tras asupra cetățenilor, așadară cu toate că nu avem încredere în guvern, vom vota proiectul de lege despre banca comună, pentru-că nu este vorba de interesele guvernului, ci de ale țării.

Ce-a spus Aehrenthal în delegațiuni?

În comisiunea afacerilor străine a delegațiunii austriace, contele Aehrenthal, ministrul afacerilor externe (din afară) al monarhiei Austro-Ungare, a ținut o vorbire asupra stărilor politice din străinătate. Ministrul Aehrenthal a vorbit mai întâi despre trănicia Triplei-Alianțe.

În ce privește întâlnirea din săptămânile trecute a împăratului Wilhelm al Germaniei cu Țarul Rusiei la Potsdam, aceasta a adus o apropiere a Germaniei de Rusia.

Vorbind de Orient, a spus că este în interesul Austriei de a sprijini neatărnarea și dezvoltarea Turciei precum și de a observa

*) Tocmai, că și pe acesta se arată, dovadă colonizările făcute numai cu Săcui și Ciangăi, apoi faptul, că Săcuiilor, cari bat mereu din coadă pe lângă toate guvernele, le dă tot felul de ajutoare pentru întreprinderile lor.

cu deplin și călduros interes neatârnat și dezvoltarea pacinică a celorlalte State balcanice, precum și de a le da sprijin. Acesta e și punctul de vedere al Rusiei.

Vina noastră dorință e de a vedea înărită starea dinlăuntru a Turciei. Avem speranță, că guvernul turcesc va reuși a îndepărta greutățile, cari se ivesc aici și colo și cari însoțesc în mod de neînchipuit orice schimbare de regim.

Ministrul a încheiat cu următoarea declarație:

„In prezent nu este nici o afacere de așa însemnătate, încât să poată pune în pericol pacea Europei. Însă socotesc de a mea datorie, precum am făcut-o și în cele spuse în luna Octomvrie 1910, de a face să reiasă că în vremile noastre, în cari viața merge așa de repede, în cari cursul întâmplărilor se grăbește une-ori, și ținând seamă că opinia (părerea) publică în toate Statele e din nenorocire așa de ușor de iritat, barometrul politic poate în mod grozav să ne arate vreme rea. Dacă dar politica externă trebuie să poată apăra cu succes interesele monarhiei și pe ale păcii, trebuie ca ea să dispue de o armată și de o flotă gata de luptă.“

Adunarea melodiilor populare.

Ne plângem zilnic, că noi nu știm prețui comoara de artă (măestrie mai înaltă), care zace ascunsă în poporul nostru. Femeile noastre fac cele mai frumoase cusături și chindisituri de pe lume — asta o spun străinii, nu numai noi, — dar nici acum n'avem culesse toate mostrele, cu toate cele câteva albumuri de cusături, ce le avem. Ba vedem, că Maghiari, — adică străini, cari ne dujmănesc — culeg cusături de-ale noastre și le prezintă națiunilor civilizate ca fiind ale lor. Tot așa se întâmplă și cu melodiile noastre, pe cari le cântă Românul în momente de veselie și de întristare. Prin Bibor de pildă, a umblat Ungurul Bartok de-a adunat melodiile doinelor românești. Ne putem ușor închipui, cum le va fi prins urechia străinului și cum își va bate joc de ele, punându-le pe note. —

Academia Română din București, cea mai înaltă instituție culturală, pe care o avem noi Românii de pe tot rotogolul pământului, a început de câțiva ani să strângă și să publice cântece, obiceiuri și melodii populare.

Anul trecut i-a venit rândul Maramurșului, ca să se adune dela Românii de-acolo melodiile populare. Cu strângerea lor a fost însărcinat dl *Dr. Tiberiu Brediceanu*, prea bine cunoscutul nostru compozitor din Sibiu. A cunoscut întovărășit de părintele capelan Ioan Bârlea din Jend, însuși un cunoscut culegător bun, vreme de două săptămâni tot Maramurșul, oprindu-se în 20 de este, anume: Jend, Săliște, Săcel, Borșa, Moisăi, Vișeu de mijloc, Leordina, Botiza, Săien, Rozavlea, Strâmtura, Bârsana, Berbești, Cornești, Calinești, Budești, Dosești, Așa-de-joa, Săpârța și Sarasău. Pretutindeni a fost ajutat de preoți, numai preotul din S... n'a fost în stare să priceapă rostul acestei munci. Va fi crescut, că numai cărdașurile trebuie culesse... În felul acesta, dl Brediceanu a cules aproape 200 de melodii, cari se vor tipări împreună cu cântecele culese de părintele Bârlea.

Merită laudă deosebită fetele noastre de pe acolo, cari se întreceau care de care să cânte mai frumos și mai multe melodii. Nădăjduim, că și în alte părți culegătorii noștri vor fi peisăși cu aceeași dragoste din partea poporului.

Ce scriu alte gazete?

„Românul“ (Arad). Până când muncitorul român, va fi silit să producă lucru prețios pe seama străinului, care din câștigul, ce și-l însușește din acest lucru al Românului, sprijinește toate întreprinderile hotărâte să țină pe Români în starea de nedreptate, în care să află astăzi, — până când țaranul român își va da partea mai mare din produsul muncii sale câștig comerciantului și crâjmărilor străin, socotit și sprijinit de puterea publică ca păzitor credincios al politicii de stat, care nefericește pe Români, — câtă vreme meșteșugarii străini (fauri, rotari, piștari, cojocari și toți ceilalți) își vor plăti din banii Românilor vinul și berea, de care însușindu-se injură pe „Valahi“, — câtă vreme Români vor fi siliți să-și vândă produsele agricole cu prețuri mai mici, la timp nepotrivit, străinilor, fiind-că n'au magazine și fonduri, ca să ia bani împrumut de mai înainte pentru aceste produse, împrumuturi, cari aduc câștig și pentru cel-ce dă și pentru cel-ce ia: — până atunci viața noastră de Români rămâne lipăită de condițiile cele mai prielnice și toate eforturile noastre politice se vor răzimi simplu numai pe declamațiile rostite pe la banchetele (prânzurile) noastre culturale, ori din când în când prin salele mucegăite ale comitatelor, unde se mai pot alege și Români la congregație, iară rezultatele politicii noastre, lucru firesc, nu vor fi în măsură cu interesele adevărate, cari așteaptă validitatea lor prin politica națională.

Tot „Românul“ scrie în alt număr: Privind chestiunea națională în legătură cu politica din afară a monarhiei, putem avea conștiință liniștită, că în curând va veni timpul, când căpeteniile politicii maghiare vor fi siliți să părăsească încăpăținarea, care nu vrea să dea nimic, chiar și în cele principiale („ideia“ și alte cereri nebune ale lor), precum azi deja, cu dragă inimă, ar fi gata să între la toameală în ale căpăținării. Această conștiință trebuie să ne dea tărie trebuitoare, ca să știm aștepta. În politică știind să aștepti, adese-ori însemnează că știi asigura biruința unei idei.

„Reichspost“ (Viena) ocupându-se de vorbirea dela Arad a lui Tisza, spune că Românii din Ungaria trebuie să lupte pentru păstrarea unității lor naționale și apărarea intereselor lor economice și culturale. Ei trebuie să se afirme politicește ca o naționalitate deosebită, silindu-se să ridice economicește pretutindeni țaranul, spre a-l scăpa din ghiarale jefuirii. Ca să fie cât mai siguri de învingere, ar trebui să se unească cu toate neamurile maghiare, de care-ce toate au în clasele maghiare domnitoare un dușman comun.

„Minerva“ (***) (București). S'a observat, că din cercurile Curții dela Viena se tot pune guvernului unguresc întrebarea supărătoare: ce face cu reforma electorală? Spre a scăpa din această încercătură grea, guvernul ar fi răspuns, că în cursul verei se face o anchetă (cercețare) administrativă în vederea reformei electorale, iar până atunci se va ocupa de chestiunile „mai grabnice“, cum e chestia băncii.

Guvernul unguresc chiar de-ar avea dorința sinceră de-a îndeplini reforma electorală, e însă stângherit în planurile lui de către par-

*) Gazeta independentă a partidului creștin-social din Austria. (Partidul întemeiat de fostul primar al Vienei, Dr. Lueger.)

**) Gazeta care nu e a nici unui partid.

tidele opoziționale, în special de membrii fostei coaliții, cari deși au multe neînțelegeri între dânșii, sunt perfect înțeleși, când e vorba să zădărnicească reforma electorală. Căci ori-cum s'ar face acea reformă, ea nu poate fi mai rea pentru naționalitățile nemaghiare decât legea de acum.

Dar nici guvernul de-acum dela Pesta nu e prea hotărât partizan al acelei reforme, cu toate-că, după cum se știe, a luat conducerea statului cu obligațiunea expresă de a realiza reforma electorală. Se 'nțelege, că această necontenită amânare, ce se pune în îndeplinirea însemnatei reforme, nu poate să fie pe placul naționaliștilor. De aceea în toate rândurile nemaghiare *) e o mare nemulțumire și o vădită răceală față de guvernul, care nu-și ține angajamentul (indatoreala) luat către țară și către împărat.

„Budapesti Hirlap“ (**)(Budapesta) zice, că înaintarea băncilor românești e nespuse de primejdioasă pentru Statul ungar. Conducătorii băncilor românești, prin rolul, ce-l joacă cu multă dibăcie, au știut să-și atragă încrederea poporului și astfel sunt azi stăpâni pe situație. Și dacă pe terenul economic au putut să-și câștige această încredere, nu-i mai puțin adevărat, că și pe cel cultural vor ști să se vâre în inima poporului. De aceea băncile mari maghiare să înființeze sucursale (filiale) în toate capitalele de comitate locuite de Români. Aceste sucursale ar putea ușor atrage poporul dela țară, dându-i bani cu dobânzi mult mai mici (***) ca ale băncilor românești și astfel suntem siguri, că vom câștiga curând păturile de jos ale naționalităților. În școlile normale de învățători (preparandii) și în seminariile preoțești încă se face agitație, de aceea guvernul să ia măsuri grabnice și aspre de apărare, ca să se înăbușe agitația, care a început să se propage chiar și în școli. Numai astfel siguranța statului ungar va putea fi garantată.

„Österreichische Rundschau“ (Viena). Baronul Ohlmecky, ministrul căilor ferate din Austria, arată ce a spus baronul Beck, șeful statului major al armatei austro-ungare, despre unitatea armatei, pe care Ungurii, partea cea mai mare, ar voi s'o taie în două: „Prin împlinirea cererii de rupere a armatei în două, se naște armata națională, pe care în vremea cea mai scurtă ar cere-o și, lucru firesc, ar trebui să se dea și Boemiei, Galiciei și Croației. Armata apucând în scurt timp în vârtejul vieții publice, nu s'ar putea reținea dela manifestațiuni politice și ar înceta de-a mai fi scutul tronului și al monarhiei întregi, ba ar deveni o jucărie a patimilor politice. În momentul, când Croația, Românii și Sârbii ar fi siliți să primească dela Maghiari legi militare și limba maghiară, toți vor începe mai bucuroși lupta de rasă, decât să se supună. Rusia însă pân-dește cea dintâiu pușcătură, pentru ca întorcându-se cu toți Slavii, să se năpustească asupra Austriei și să înceapă lupta cea mare pentru rezolvirea chestiunii orientale“.

*) Afară de Sași.

**) Cea mai venincasă foaie jidano-maghiară din Budapesta.

***) Planul acesta e vechiu la Maghiari. Ei urmăresc cu el două scopuri: 1) Să-i sibiă pe Români totdeauna în ghiarale lor, pentru-ca să-i mănă ca pe vite la alegerile din comitate și pentru deputați — și 2) să-i încerce în datorii cât mai mari cu dobândă ceva mai mică, ca să le poată mânca Românilor curțile și moșiarele lor, pe cari să aducă apoi Ciangăi și Săcui leșinați de foame.

Din Bucovina.

— Lupta națională. —

Intr'unul din numerele trecute am arătat, că în Bucovina sunt câteva sate românești de răzeși și mazili — un fel de boieri sau nemeși țărani —, unde oamenii mai tineri și-au uitat limba și vorbesc numai rusește. Numai bătrânii mai știu românește. Adecă tot cam cum e în unele sate românești din Săcuișe, sau din Țara Ungurească, unde bieții Români borboreșesc într-o limbă străină. Rușii, neam de venetici în Bucovina, credeau deja, că au înghițit pe acești Români. Dar s'au înșelat, căci și de data asta s'a dovedit vechea vorbă românească: *sângele apă nu se face*.

Cățiva fruntași din Societatea mazălilor și răzeșilor români, s'a dus în satul răzeșesc Comarești, unde au ținut o adunare, la care au luat parte țărani români din toate comunele învecinate. Acolo le-au vorbit românește și rusește, arătând cine sunt Români, cum au venit neamurile străine de s'au așezat pe lângă ei și cum caută să le răpească limba și legea străbună, silindu-i să învețe o limbă străină. Pe urmă au cerut, ca toți să se înscrie în lista românească și să țină cu sfințenie la cinstea neamului românesc. Iți era mai mare dragul, când vedeai tineri și bătrâni sorbind cu lacrimi în ochi frumoasele cuvântări și strigând într'un glas: „Suntem Români și vrem școală românească!”

Munca frumoasă a acestor fruntași să ne servească și nouă celor din Ungaria de pildă, pentru a începe odată desrobirea din ghiarele limbei streine a Românilor, cari și-au pierdut limba strămoșească. La noi e primejdia și mai mare, pentru-că unii din cei-ce și-au uitat limba, și-au uitat și de legea lor, făcându-se din uniți romano-catolici și din neuniți calvini

Partidul german-naționalist.

Pe când Sașii din Ardeal nu știu cum să se gudură mai mult pe lângă guvernul unguresc și să se laude, ce buni patrioți sunt ei și ce primejdiosi sunt Români, Germanii (Șvabii) din Ungaria de meazăzi se organizează tot mai bine pentru lupta națională contra asupritorilor lor, cari sunt și ai noștri. Un German din Banat publică în „Românul” dela Arad o scrisoare, în care spune, că neamurile nemaghiare din țară numai în strânsă alianță politică și luptând cu toatele după un plan pot nădăjdi, că cu timpul să silească pe guvernul acestei țări la concesiuni, cari să asigure viața națională a popoarelor din Ungaria.

Vorbind despre greutatea înjgheburii unui partid național german în Ungaria, arată starea tristă a Germanilor din Ungaria. Popor de peste două milioane de suflete, *) fiind prea risipiți peste Ungaria întreagă, nu s'au gândit nici odată să-și strângă rândurile și să lupte lupta dreaptă pentru bunurile lor naționale. Mulți din Germanii cu cultură mai înaltă s'au maghiarizat. O altă piedecă a redșteptării naționale germane în Ungaria este faptul, că Sașii se feresc ca de foc să vină în atingere mai apropiată cu ceilalți Germani din Ungaria. Ba pilda Sașilor, cari țin vecinie cu ori-ce guvern ar fi la Budapesta, e păgubitoare pentru Șvabi, căci de câteori vr'un German naționalist propovăduiește ideile naționaliste în mijlocul poporului german, contrarii vin cu Sașii, cari au trăit în bună prietenie cu guvernele șoviniste și totuși ori tocmăi

*) Noi credem, că sunt cu mult mai mulți, dar multe mii dintre Germanii dela orașe n'au curajul, să spună, că sunt Germani. Red. „Foi Pop”.

pentru aceea sunt scușiți de ori-ce atac din partea șovinismului maghiar. Cu toate acestea, spiritul național german lucrează deja printre Șvabii din Banat, numai cât le lipsese conducătorii. Fruntașul german e convins, că Germanii din Banat vor putea birui numai în tovarășie cu Români și cu Sârbii, dacă aceștia din urmă se vor lăsa de ideile kossuthiste.

Noi Români nu putem, decât să ne bucurăm, când vedem această deșteptare a bravului și harnicului popor german din Ungaria de Sud. Până acum am privit cu multă jale, cum Germanii, vlăstare ale marelui popor german, care stăpânește astăzi lumea, prin cultura, comerțul și puterea sa armată, puteau să decadă așa de mult, încât să se lăpede de națiunea lor. Dar e și în interesul bine priceput al nostru al Românilor, ca să avem cât se poate mai mulți aliați și dintre celelalte popoare, în lupta contra asupritorilor noștri de veacuri. Cu cât suntem mai mulți întovărășiți, cu atât și izbânda e mai sigură. De Slovaci ne leagă o adevărată dragoste, acum le vine rândul Germanilor. Noi, poporul, îi primim cu dragă inimă și bucuria noastră va deveni mereu mai mare, cu cât vom afla mai multe bune despre întărirea și creșterea mândriei naționale în sufletul lor.

Dela Români din Turcia.

Am dat deja știrea, că în Salonic, unde se află o școală comercială românească, a început să apară o toaie scrisă în limba română cum se vorbește acolo. Lucrul e de mare însemnătate, pentru-că având și Români de-acolo foaia lor, care să-i lumineze și să-i întărească tot mai mult în ideea națională, o nădejde, că și acei mulți dintre ei, cari țin încă cu Grecii, cari vor să i grecizeze, se vor întoarce la marea românească.

Învățătorii și preoții români din Turcia sunt plătiți toți din bani trimiși din România. În unele părți, Români au devenit așa de naționaliști, încât au început să se gândească, cum să-și strângă fonduri, din cari să-și susțină ei singuri școlile și bisericile lor. Astfel au întemeiat în orașul Veria (turcește Carafria) o societate, care și-a propus să strângă astfel de fonduri pentru bisericile și școlile din ținutul Veriei. Societatea numără până acum patru sute de membri și au strâns un fond de 280 lire turcești (vr'o șase mii de coroane).

Știri politice din străinătate.

Francia. De când s'a întâlnit împăratul Nicolae al Rusiei cu împăratul Wilhelm al Germaniei, Francezii sunt foarte neliniștiți, că Rusia nu mai ține așa mult la prietenia cu ei. Se știe, că Francezii au încheiat această alianță cu Rușii cu gândul, ca odată să-i aibă tovarăși într'o luptă contra Germaniei. Rusia era supărată pe Germania și pe Austro-Ungaria, pentru-că acestea după războiul dela 1877—78 n'au lăsat-o să ia dela Turcia cât i-ar fi plăcut. Acum s'au mai uitat supărările din trecut, ba Rusia a început să-și retragă armata dela granițele Germaniei, ceea-ce Francezii o socotesc ca o rupere a alianței cu ei, după-cum a declarat de curând chiar ministrul francez de războiu.

De pe partea noastră facă și desfășurările europene la alianțe câte vor, numai pace să avem înafară, ca să putem purta războiul cel mare dinlăuntru.

Holanda. Guvernul holandez, oricât de mică e țara lor, nu s'a înfricat de amenințările Franciei și Angliei și a prezentat dietei holandeze proiectul de lege, prin care

să se hotărăască întărirea orașului de lângă mare, Vlissingen. Bravo Holandezii! Cu cât pare un popor mai mic înaintea altuia, cu atât mai mult trebuie să dovedească, că nu-i pasă de cererile nedrepte ale străinilor.

Turcia. Arabii nu vor să se liniștească nici în Yemen, nici în Asâr (Asia). Imamul (căpetenia Arabilor din Yemen) a declarat față războiu guvernului turcesc, făcând apel la toate triburile nemulțumite, cari după știrile din urmă, par a-i fi dat ascultare, căci acum se află în fruntea alor 40 de mii de oameni. Pe de altă parte, în Asâr căpetenia Arabilor nemulțumiți Seid Idris, încă a declarat, că va lupta contra guvernului turcesc, care n'a făcut nimic să-și atragă popoarele din Arabia și Asia mică, cari tocmăi aveau speranța, că introducându-se constituția în împărăția turcească, popoarele vor mai răsufla și vor ajunge la bunăstare materială și culturală. Arabii recunoșteau pe Sultan și guvernul din Constantinopol, dar voiau să fie administrați (ocârmuiți) de oameni din neamul lor, cari le cunosc obiceiurile, deprinderile, vorbesc limba lor și știu să se facă înțeleși. Guvernul turcesc ce-a făcut însă? A trimis funcționari turci *) cari în cele mai multe cazuri nu cunosteau limba arabă, nu știau nimic despre obiceiurile arabe și voiau să întrebuinteze legi și regulamente cu totul neînțelese pentru popor. Pe lângă aceasta, funcționarii aceștia, mai și storceau și înșelau poporul în modul cel mai nerușinat. Arabii sunt acum hotărâți să se rupă de împărăția turcească.

Guvernul turc de altă parte susține, că în acești doi ani de constituțiune n'a fost cu putință să îndrepteze toate păcatele unui domnitor criminal, cum a fost Abdul-Hamid. A trebuit să lupte cu răscoala celor-ce voiau să răstoarne constituția (legea fundamentală, care dă drepturi la toate popoarele din Turcia), apoi s'au sculat Albanezii și Bulgarii, cari încă nu sunt liniștiți. El declară însă, că va strivi pe ori-ce răzvrătitor. Și într'adevăr, că și vrea să trimită câteva corpuri de armată **) în Arabia. Greutăți mari va avea însă de învins, căci și comitetul revoluționar bulgar din Sofia a declarat, că la primăvară va începe revoluția în Macedonia, iar Bulgaria se laudă, că are 285 de mii de soldați buni de luptă. Nici Turcia nu se lasă mai pe jos. Ea are acum 400 de mii de soldați bravi, iar la primăvară vrea să concentreze (să adune) încă 600 de mii de rezerviști. Grecii nu numără. Deci care pe care.

Și acum să ne întrebăm: pe noi Români, de ori unde am fi, cătră cine să ne tragă inima? Turcii nu sunt creștini, Grecii și Bulgarii sunt de legea noastră. Și cu toate acestea, noi nu putem iubi, de-ocamdată, nici pe Greci, nici pe Bulgari, pentru-că aceste două popoare sunt dușmane neamului românesc, pe-când Turcii sunt astăzi prietenii, și încă cei buni și ai Românilor și ai împărăției noastre. Grecii omoară pe frații noștri Români din Macedonia, îndată-ce văd, că aceștia își iubesc limba. Bulgarii se laudă mereu că vor rupe Dobrogea dela România, cari este inima neamului nostru românesc. Turcii, din contră, au trimis deputațiuni de sute de oameni învățați de ai lor, ca să viziteze România și să-și arete dragostea lor cea mare față de viteazul popor românesc. De aceea noi ținem cu Turcii, pentru-că acum așa cere dreptatea și interesul neamului și al împărăției noastre.

*) Ca la noi în Ungaria.

**) Toți soldații din Transilvania de pildă for mează corpul al 12-lea din armata austro-ungară. Un corp de armată sunt așa dară foarte mulți soldați.

Literatură și știință

Ceva despre Românii
din Peninsula Balcanică.

Cititorii „Foii Poporului” au avut și vor mai avea adese-ori prilej să citească știri ce le dăm despre Românii din Peninsula Balcanică, *) mai ales din Turcia, unde se află în număr mai mare. E de datoria noastră să ne cunoaștem frații, ori-cât de îndepărtați ar fi de noi, de aceea dăm astăzi unele lucruri despre ei, luându-ne după cartea nemțască, pe care a scris-o colaboratorul nostru, dl Victor Lazăr din București, care a trăit doi ani în Turcia.

Românii aceștia sunt pentru noi Românii dintre Nistru, Tisa și Dunăre o descoperire mai nouă. Cel puțin nu i-am cunoscut mai deaproape, cu toate că deja nemuritorul nostru Șincai vorbește în Cronica lui despre ei. Mulți dintre acești Români au plecat în cele din urmă sute de ani din patria lor și s'au

Grecii îi numesc *Vlahi*, în batjocură *Ōto-Vlahi*, Slavii îi numesc *Țintari* și *Vlași*, Turcii le zic *Olah*, cum ne zic și Ungurii nouă. Ei înșiși își zic *Armâni* iar *Fărșeroții*, cari umblă parte mare și acum cu turmele lor de oi dela munte la câmpie, își zic *Rmâni* și *Rumâni*.

Înainte de năvălirea Slavilor (Bulgari, Sârbi, Croați) în Peninsula Balcanică, numărul Românilor de pe acolo era cu mult mai mare. Epirul, Macedonia și Grecia erau pline de Români, tot așa parte mare din Dalmația, Bosnia, Sârbia, Croația și Slavonia. Croații numesc până 'n ziua de astăzi pe Sârbi *Vlahi*, adică Români. Pe timpul Cruciatelor (când au plecat oștiri întregi de Germani, Francezi și Englezi, ca să cucerească Palestina dela Arabi), în veacurile 11, 12 și 13, Epirul și Tesalia din partea de meazănoapte a Greciei se numiau Valahia, adică România. În Bulgaria, munții Balcani erau plini de Români.

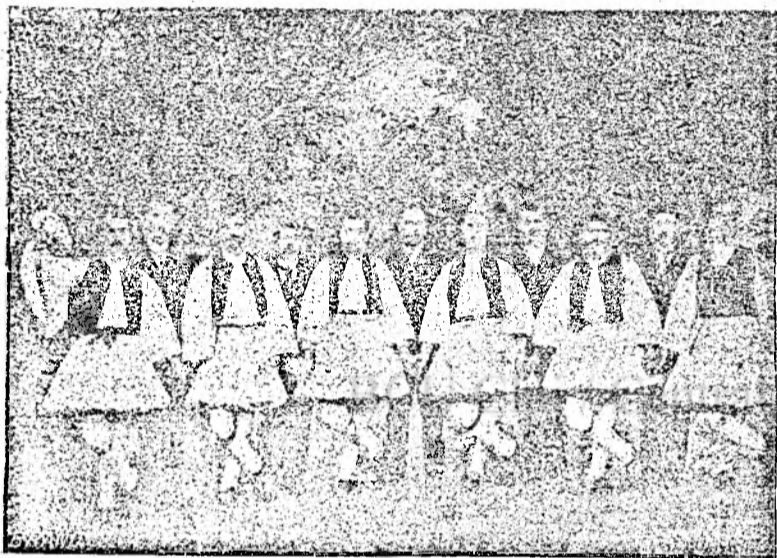
Astăzi sunt mai puțini, căci au fost înghițiți de neamurile străine. Dar pentru aceea tot mai sunt cel puțin un milion, dintre cari

cari zic, că e bine, ca băiatul să învețe limbă străină, și nu limba lui, ca și cum noi am avea să învățăm limba veneticului pripășit printre noi și nu el pe a noastră.

Dar oricum ar fi Românul din Turcia, el e mândru de numele lui și fiecare spune cu fală, că e *Armân*.

Românii de-acolo sunt aproape toți de legea greco-orientală și numai o parte mică, câteva mii, sunt de legea mohamedană (turcească). Dar și aceștia se mărturisesc a fi Români și vorbesc limba românească foarte curat.

De-o deosebită hărnicie sunt femeile, vrednice surori ale Românelor dela noi. Și țărana armână e pururea cu lucrul în mână, fie acasă, fie la drum, unde o vezi cu furca în brâu sau împletind ciorapi. Covoarele (chilimurile) țesute de ele sunt de-o frumusețe, cum rar se găsește. Ceca-ce trebuie să ridice însă femeia armână mult în ochii noștri e faptul, că ea e păstrătoarea limbei și obiceiurilor române strămoșești, pe care bărbatul, trăind între atâtea popoare străine, e adeseori ispitit să le mai părăsească.

Chipuri din „Călimarul Poporului” pe anul 1911.

Tineri armâni (Români macedoneni) la horă.

În unele părți ale Macedoniei (această țară se ține de Turcia) frații noștri de un sânge duc o viață mai bună. Ba ei se silesc a se ridica și în cultură și știință. Chipul nostru ne arată niște tineri din *Falioseli*, cari într-o zi de sârbătoare s'au adunat să joace o horă.

(Cetește și articolul: Ceva despre Românii din Peninsula Balcanică).

Rmâni călători la popas (Macedonia).

O mare parte din Românii macedoneni nu prea sunt statornici, singura lor avere fiind vitele, cu cari călătoresc din loc în loc, pentru pășune. Chipul nostru ne arată pe acești frați în momentul când s'au așezat pe un câmp spre a se odihni puțin ca să mănânce.

ășezat prin Bulgaria, Sârbia, dar mai ales România, unii ajungând chiar și în Austro-Ungaria, pretutindeni ocupându-se mai ales cu comerțul. Fiind-că ei făcuse toți școală grecească, așa că scriau numai grecește și toți vorbeau și grecește pe lângă românească lor, lumea i-a socotit pretutindeni drept Greci. Așa au fost la noi Grecii din Sibiu, Brașov, Mișcolț, Budapesta, Viena, cari de fapt erau Români.

Cel dintâiu Român dela noi, care a vorbit de ei, a fost Șincai, încă din veacul al 18-lea.

În veacul al 19-lea, după revoluția din 1848 din România, o parte din conducătorii Românilor de acolo, cari au protestat în contra amestecului Rușilor în treburile țării, au trebuit să părăsească țara. Unii au trecut în Turcia, cum a fost Ionescu dela Brad și poetul B. Bolintineanu. Acesta din urmă a scris apoi, după reîntoarcerea în țară, o carte despre călătoriile lui pe-acolo. Dela Domnitorul Guza înecace, guvernul român îi ajută în fie-care an cu bani, ca să-și deschidă școli românești și să scape de jugul bisericii și școlii grecești, căci Grecii, ca și guvernele ungurești la noi, ar vrea să-i grecezeze pe toți, ca să se potă lauda că sunt mulți.

*) În Peninsula Balcanică sunt următoarele state: Turcia, cel mai mare, Bulgaria, Sârbia, Grecia și Muntenegru. Bosnia și Herțegovina, cari sunt ale Austriei, încă se află în Peninsula Balcanică.

peste 500 de mii în Turcia, unde le merge bine acum, căci sunt iubiți de Turci.

Armânii au fost totdeauna cunoscute ca un popor viteaz. În veacul de mijloc**) împăratul din Constantinopol tremura, când auzia de răscoalele lor, mai ales pe timpul fraților români *Asan*, cari au ajuns apoi împărați independenți peste Români și Bulgari. Scriitorii de istorie de pe vremea aceea povestesc, că un general grec mai bucurat a plecat la închisoare, decât să se ducă să lupte contra Românilor. Când s'au răscolit, la 1821, Grecii contra Turcilor, Românii și cu *Albanezii* creștini le-au sărit în ajutor și aceștia i-au și scăpat de jugul turcesc, căci Grecii se mulțumiau să împartă între ei banii ce li-i trimiteau Francezii, Englezii și Germanii.

O parte mare — care însă se face din zi în zi tot mai mică — nu vor să învețe românește, nici să aibă cărți românești în biserică, zicând că Dumnezeu primește numai rugăciunile în limba grecească. Așa de mult au știut să prostească Grecii pe Românii de-acolo! Dar proști de-aceștea avem și la noi,

**) Istoria neamului omenesc se împarte de obicei în trei părți: Istoria veche, dela facerea lumii până după nașterea lui Christos, când s'a stăns împărăția romană; Istoria de mijloc (veacul de mijloc), dela stângerea împărăției romane până la descoperirea Americii (1492), iar de-atunci încosesc Istoria nouă.

Armânul e cuminte. Bulgarul zice despre el, că s'a născut cu trei zile înaintea dracului. Dovadă despre cumintenia lor avem și în faptul, că mulți Armâni au ajuns să câștige averi mari, alții au ajuns în posturi înalte și la noi, cum a fost Șaguna, Deac, Gojdu, Mocioni, Dumba, Sina și alții.

Satele lor, cari merită mai curând numele de orașe, sunt așezate la poalele sau pe coastele munților. Oasele sunt toate de peatră, cu multe odăi, toate pline cu mobile, haine și de-ale mâncării. Nicăiri nu găsește călătorul un adăpost mai bun, mai curat, mai frumos, ca în casa Armânului.

O parte dintre Români călătorește și acum cu turmele de oi dela munte la câmpie, fie-care ceată fiind condusă de cel mai bogat și mai cuminte dintre ei, numit *celnic*. Aceștia nu au locuințe statornice, ci numai colibi. Mulți dintre *fărșeroții* aceștia, căci așa se numesc, au început se întemeieze sau sate proprii, sau se așază în alte sate mai vechi românești, unii și printre Albanezi.

Imbrăcămintea Românului e și acolo mai mult albă, cam ca și pe la noi. Toate hainele sunt făcute de harnicile Armânce.

Mult timp creșterea oilor a fost ocupațiunea principală a Armânului, până când au început să se ocupe cu comerțul, în care s'au dovedit mari măiestri, și cu meseriile.

Despre limba lor românească și despre obiceiurile lor, vom scrie în alte numere.

Ciuma și holera în Rusia și Asia.

— Sate și orașe din Asia prăpădite cu totul de ciumă. —

Cu toate că ne aflăm încă în mijlocul iernii, cei doi secerători îngrozitori ai morții, ciuma și holera, își îndeplinesc slujba. După cum am mai amintit, în Rusia asiatică bântuie ciuma. În China, țară uriașă, care se află dela Sibiria spre mează-răsărit, ciuma pustiește în mod înspăimântător. Pe alocurea nici nu mai înmormântează morții așa că îi mănâncă câinii. După Crăciun au fost două cazuri de ciumă în Odesa, port mare rusesc la Marea-Neagră, nu prea departe de România. La Smirna, port turcesc lângă Marea-Mediterană, au fost într-o săptămână 51 morți de holera. Sunt semne rele pentru la vară pe acolo!

Doct. rul Kitagato, unul dintre cei mai mari învățați ai lumii, a declarat, că cu greu se va putea stărpi ciuma incubată astăzi în Siberia și China, căci nu e vorba de ciuma bubonică, ci de cea de plumăni. Ea atacă plumăni și în 3-5 zile bolnavul moare. Chip de secpare nu e. Kitagato (Iaponez) se teme, că ciuma se va lăți în mod îngrozitor, cum a fost acum 200 de ani, când a pustiit Europa.

Despre aceste grozăvii iată ce povestește în gazeta „Karbinski Vestnic” (Vestitorul din Carbin, oraș în Mangiuria) un că-

lător. Și să nu uităm, că el povestește cele văzute la Crăciun. Acum e și mai grozav pe acolo. Dar să-l auzim, ce ne spune:

„A doua zi de Crăciun, vizitând orașul Fudzeadean ni se înfățișă ceva îngrozitor. Cum intrarăm în oraș, la câțiva pași înaintea noastră zăceau 7 cadavre de Chinezi, iar în jurul lor o gloată de 30-40 oameni de aceeași naționalitate, priveau cu nepăsare trupurile neșiccate. Nu făcurăm mai mult de 5-6 pași dela grupul acesta și la amândouă lăturile șoselei (drumului) zăceau încă câte două cadavre.

„În fine am ajuns mai spre mijlocul orașului. Acolo văzurăm un vânzător, care vindea într-un cărucior, nuci și semințe. „Pe când își desfăcea marfa, cade mort. Cei ce erau împrejurul lui se repeziră la cărucior și îi luară toată marfa, vărând-o în sân și buzunare. Îngroziți de cele văzute ne-am hotărât să ieșim din oraș și să ne îndreptăm spre râul Singari, la vama chineză. Pe când păraseam orașul, la marginea drumului, dădurăm peste alte trei cadavre cu totul desbrăcate. Câțiva câini mâncau capetele celor morți, iar mai multe găini ciuguleau bu-

cățile rămase de pe urma câinilor. Ajunși la vamă, nu departe de râu, întâlnirăm 18 cocoiuguri părăsite, iar cadavrele răsturnate din cocoiuguri. Acestea urmau să fie aruncate în râu. Dând peste un polițist și întrebându-l, de ce nu ia măsură, ca morții să nu mai stea pe drumuri, ne-a răspuns, că acesta nu e îndatorirea lui.

„Văzând acestea ne-am imbarcat pe un vapor și am plecat spre a părăsi orașul. În drumul nostru întâlnirăm două insule. Pe acestea zăceau iarăși o mulțime de cadavre, din cari câinii și păsările de pradă, mâncau cu nesăț. Îngroziți de cele văzute, ne-am hotărât să părăsim Mangiuria și să mergem în locuri, unde boala n'a pătruns încă”. Acestea spune că s'au întâmplat la Crăciun.

Știri mai nouă sosite din părțile aceleș spun, că sunt sate întregi, în cari au murit toți locuitorii. Numai oasele lăsate de lupi, câini și paseri răpitoare au mai rămas prin curți, case și străzi.

Chipul nostru ne arată cum în orașul chinezesc Carbin oamenii zac morți pe stradă.

Dela „Asociațiune“.

Comitetul central, în ședința ținută la 4 Februarie n., a hotărât înființarea și zidirea unui *internat pentru studenții universitari din Cluj*. Cu studiarea acestei afaceri, comitetul încredințase mai înainte o comisiune, în numele căreia dl *Nicolae Ivan* a prezentat un raport amănunțit. Internatul se va zidi pe teritoriul grădinei Petran. Cu pregătirea planurilor noului internat, împreună cu un preliminar de cheltueli, a fost încredințată tot comisiunea susnumită. Acest internat se zidește și se va susține din fundațiunile Petran și Bădilă; iar pentru restul de bani, ce nu ajunge, Asociațiunea va face un apel către fruntașii noștri spre a contribui fiecare după putință.

Tot în ședințe dela 4 Februarie, la propunerea dlui secretar *Oct. Tăslăuanu*, s'a hotărât ca în 4 sau 5 Martie să se aranjeze cu sprijinul Reuniunii femeilor române din Sibiu, un *Bal al Asociațiunii cu costume și jocuri naționale*. Venitul dela acest bal, se va întrebuința pentru Muzeul Asociațiunii.

S'au împărțit ajutoare, de câte 100 coroane pentru ținerea de *prelegeri populare*, la despărțămintele: *Dicioșanmărtin, Mercurea, Oraștie, Sibiu și Șimleu*. Aceste despărțăminte s'au angajat să țină prelegeri în comunele de pe teritoriul lor.

Dela despărțământul *Lăpușul-unguresc* s'au primit pentru muzeu 43 de obiecte vechi și o casetă cu 92 fotografii, cari reprezintă vederea comunelor din despărțământ, biserici, case țărănești, porturi și vederi dela o expoziție, ce se aranjase astăvară în *Lăpușul-unguresc*. Activitatea acestui despărțământ e vrednică de toată lauda precum și de urmat. Dăruiți pentru muzeu s'au mai făcut din partea doamnei văd. Dr. *Sândeian* din Sibiu, dl *Moise Popovici*, preot în *Șeghiște*, *Ioan Dandea*, preot în *Șasa* și *Ioan Lăcătuș*, econom în *Șiria*.

Cursuri pentru analfabeți.

Asociațiunea a trimis următoarea circulară directorilor de despărțăminte, stărind pentru ținerea cursurilor de analfabeți, de cari astăzi nu se mai interesează aproape nimeni:

Domnule Director! Vremile în cari trăim ne impun o apropiere sinceră de popor, cu gândul curat de a-l smulge cât mai curând din întunerecul neștiinței și a-l ridica în rândul popoarelor culte, conștie de menirea lor în lume. Viitorul poporului nostru numai atunci va fi asigurat, când el va fi stăpân pe o puternică cultură națională, care îi va putea înlesni lupta pentru viață, alături de celelalte popoare. Și se știe că condiția primă a ori-cărei culturi e cunoștința de carte, fără de care astăzi nu mai e posibil a îndruma soarta unui popor, pe cărări mai bune. Scăderea cea mai mare a poporului nostru e tocmai lipsa de carte. Cu durere trebuie să o spunem că dintre toate neamurile țării noastre, numai *Rutenii* ne întrec în analfabeți, toate celelalte sunt înaintea noastră. Credem că a sosit timpul, când toți cărturarii trebuie să ne aștermem pe muncă serioasă pentru a mântui poporul nostru de această rusine a neștiinței, de această robie a întunecului.

În anii trecuți, în cadrele Asociațiunii, s'au ținut mai multe cursuri de analfabeți, cari, ca început, au avut rezultate destul de mulțumitoare. Dar entuziasmul cu care s'ac pornit aceste cursuri, s'a stins repede. Astăzi

nimeni nu se mai gândește la continuarea muncii de rededeptare a țărânimii, care înainte cu doi ani era considerată ca cea mai importantă problemă de viață a poporului nostru. „Asociațiunea“ își ține de datorință a îndemna din nou toate despărțămintele sale ca să reice aranjarea cursurilor de analfabeți încă în iarna acestui an și invită despărțămintele să le continue rugulat an de an. Pentru instruirea analfabeților Asociațiunea recomandă să se întrebuințeze „Abecedar sau carte de scriere și citire pentru analfabeți“ de *I. Bota*, care a fost premiată din partea Asociațiunii. Abecedarul se poate comanda dela *Librăria Arhidiecezană din Sibiu*. Fiecare despărțământ va putea da cu înlesnire și mai multe premii învățătorilor și preoților, cari va ținea cu rezultat asemenea cursuri. Atragem atențiunea tuturor preoților și învățătorilor, că cursurile de analfabeți nu pot fi oprite de organele administrative ale statului, fiindcă, conform statutelor instituțiunii noastre, în cadrele ei se pot aranja asemenea cursuri, cari urmăresc promovarea culturii noastre. Facem deci încă odată un apel către toți directorii despărțământelor Asociațiunii și către toți cărturarii noștri să reinceapă sistematic ținerea cursurilor de analfabeți, singurele cari pot înlesni pătrunderea culturii în popor.

Sibiu, 30 Ianuarie 1911.

I. Șterca Șulușu,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar.

Glume și snoave.

Dragoste între cei cu perciuni.

Poezie cu ilustrație
sau

Ilustrație cu poezie.

Melodia: „O săracu Pișta nost,
Când murit rău beteg fost.“

La margine de dumbravă,
Două lepre stau de vorbă:
Îtig sosit din Rusia
Și cu Șloim din Ungaria;
Amândoi buni patrioți,
Până ne 'nșală pe toți.

Îtig este dăbălat,
Că Rușii l-a alungat
Și l-a dat din țar' afară
Ca pe o scârboasă fiară.
Lară Șloim, cel renegat,
Nu e de loc supărat;
Pentru-că e mult cinstit,

De Ungurul procopsit
Și că Țara-Ungurească
E și țară jidovească.

Îtig așa supărat,
Cătră Șloim a cuvântat:
— „Noi Jidanii din Rusia,
Noi ne-am păpat omenia,
Că Rușii 'ncep a vedea,
Cum înșelăm nația,
Și-acuma toți cu ocară
Ne scot afară din țară,
Acum vin ca să trăesc,
În Canaanul unguresc;
C'auzit io veste mare
Ungur place pe noi țaru
Și cu ei poate trăește,
Dacă vorbi vungurește,
Că ei este voameny slab,
Primește pe noi cu drag
Acum Șloim, fratele meu,
Spune la mine, zic zou,
Unde este de găsit,
Un loc bun și potrivit,
Să-mi zică: „Îtig iubit
„A-ha-ha, bine-ai venit!“

— Îtig, Îtig preainbit,
A trecut vremea de mult
Și proștii s'au cumintit;
Nu numai nu te primesc,
Ci încă te huiduesc.
Noi de n'am fi orotiți,
De ungurii cei cinstiți (?)
Ar trebui să fugim,
Sau toți să ne prăpădim;
Dară eu ție-ți grăesc,
Și cu drag (?) te sfătuesc:
Că de vrei să așii bine,
Și loc pe plac pentru tine:
Nu mai umbra 'nsus și 'n jos,
Ci te spânzură frumos;
C'apoi la drăceni în Iad
Toți te vor primi cu drag,
Cari vor zice 'n glas plăcut:
Șezi cu noi, bine-ai venit!

(Vezi așa cât de curând
M'aș scăpa de-un concurent,
Gândi Șloim în gândul său,
Clătănând din cap mereu)

atob.

Țiganul la stână.

Un Țigan intră într-o stână și crezând, că nu e nimeni să-l vadă, pune mâna pe un caș zdravăn și sbughiu cu el la vale. Baciul, care era după niște burdușe, îl vede pe Țigan, și după el! — Fuge Țiganul, dar fuge și baciul. Când vede Faraonul, că baciul o să-l ajungă, țup! într-o scorbură de lângă cale și se face mut ca peștele. Baciul băgă de samă șiretenia Țiganului și apropiindu-se de scorbură strigă:

— Tu ești măi Țigane?
— Ba nu-s eu zeu, că-i frate-meu.
— Măi Țigane, mâncare-ai caș?
— Cât de vrășmaș!
— Da urdă?
— Cât de multă!
— Dar jintiță?
— Zece țigăiță!
— Da cu oile te-ai duce să le păzești?
— Acum mai zică și altul, că eu am zis destule!

Ce-a mai pățit bietul Țigan după aceea, s'o lăsam încurcată.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 9 Februarie n.

Două alegeri de deputați.

Alegerea de deputat în *cercul Cisnădieț*, comitatul Sibiului, se face în 16 Februarie n. c.

Clubul municipal român din comitatul Sibiului în ședința dela 5 Februarie a. c. a hotărât, că în vederea legii electorale feudale și în vederea împărțirii cercului Cisnădieț, cu majoritate covârșitoare de locuitori români lipsiți de dreptul de vot — *să nu pună nici de astădată candidat național român în cercul Cisnădieț*.

Alegătorii români aparținători partidului național, vor face bine deci, ca în 16 luna curentă să stea de oparte și se lase toată răspunderea alegerii în sarcina majorității alegătorilor sași, favorizați și privilegiați de a dispune după plac cu acest cerc.

Alegerea de deputat în Șimleu. Din Șimleul Silvaniei se vestește: Comitetul cercual în ședința sa dela 3 Februarie n. c. a hotărât cu unanimitate (toate voturile), ca să iee parte la lupta electorală, candidând pe dl avocat *Dr. Victor Deleu*. Afară de candidatul nostru național mai sunt doi candidații: un jidan *Dr. Keller Samu*, avocat în Șimleu, cu program justhist și *Barabás Béla*, avocat în Arad, kossuthist. Alegerea se va ținea în ziua de 14 Februarie n.

După cum aflăm, s'au început cele mai urite mișelii și cortesiri. Români de-ai noștri au fost îmbiați cu câte 50 și 100 coroane, ca să ducă steaguri de ale lui Keller, iar pe de altă parte au început a împărți rachiu. Lupta va fi grea, deși alegătorii români se poartă bine până acum.

Din partea noastră indemnăm și rugăm alegătorii din cercul electoral al Șimleului, ca să se adune cu toții în jurul steagului românesc, ca astfel să izbutească vrednicul nostru fruntaș *Dr. Victor Deleu*.

Prea Sfinția Sa Episcopul Hossu dela Lugoj a fost zilele trecute greu bolnav, astfel că era temere de vr'o primejdie mai mare. La patul Prea Sfinției Sale a petrecut mai multe zile și P. S. Sa Episcopul dela Oradea-mare, *Dr. Radu*, care plecase anume după ce a aflat de boala înaltului pacient. De prezent Episcopul Hossu se află mai bine și dă spre însănătoșare, despre ceea ce ne bucurăm.

Dl Octavian Goga a sosit în zilele acestea la Sibiu, întorcându-se din o călătorie mai lungă, ce o făcuse prin Germania, Franța, Anglia ect. Domnișsa a trebuit să se întoarcă acasă din cauză, că în curând va avea să se prezente înaintea Curții cu jurați din Cluj, fiind acuzat în mai multe procese de agitație pentru publicarea unor articoli în „*Tara Noastră*“.

† *Gustav Thalmann*, fostul comite-suprem al comitatului Sibiu și comes al Sașilor, a răposat zilele trecute, în etate de 79 ani. Răposatul a fost o persoană binevăzută și stimată de toți câți l'au cunoscut. Oa slujbaş, pus în fruntea comitatului, el era cu dreptate și bunăvoință față de toți.

În fața Românilor din acest comitat răposatul a fost bine văzut. El a fost ales la anul 1885 de vicecomite al comitatului, iar la 1891 de comite suprem, în care post a stat până în anul trecut, când la cererea proprie a fost trecut în pensie. În decursul acestor ani răposatul a condus afacerile comitatului cu cumpăneală și pricepere bună. Odihnească în pace!

Medic comunal — o Româncă. Consiliul (reprezentanța) comunal din Giula a ales pe domnișoara *Dr. Valeria Cotruș*, cu unanimitate (cu toate voturile) medic comunal.

Societatea noastră de asigurare „Fortuna“ e lăudată și de o revistă maghiară, numită *Közgazdaság*, ceea-ce e minune, căci presa jidano-maghiară vede în ori-ce întărire economică a noastră iredentism. După cum arată o statistică, în Austro-Ungaria abia 2 oameni dintr'o sută sunt asigurați, iar dacă luăm Ungaria singură, apoi abia va fi unul, ceea-ce e un semn, că lipsește cultura. De aceea, zice revista ungurească, e bine, că se înființează încă bănci de asigurare. „*Fortuna*“, societatea de asigurare a băncilor române, încă este aproape de a-și începe lucrarea și băncile acestea (românești), cari într'ale organizării au întrecut băncile maghiare în toate, au dovedit din nou, că au simț și spirit de jertfă pentru a întemeia ceea-ce interesul public pretinde dela institutele de bani.

„*Unirea*“, foaie bisericească-politică, care apare în Blaj, aduce știrea îmbucurătoare, că din luna viitoare înainte va apare de trei ori pe săptămână, așa că acum amândouă mitropoliile române din patrie au câte o gazetă, care apare de trei ori pe săptămână, cea din Sibiu „*Telegraful Român*“, iar cea din Blaj „*Unirea*“. Urăm confratelui nostru dela Blaj și după mărirea sa aceeaș putere de muncă și dragoste pentru binele bisericei și al poporului nostru.

Artistă română în străinătate Gazetele din Viena scriu toate cu mare laudă despre d-șoara *Maria Călniceanu*, care cântă minunat la pian (clavir).

O altă d-șoară română, *Irina Iliescu*, e foarte lăudată de gazetele din Italia pentru cântecul ei cel frumos din gură.

Lucruri frumoase din Săliștea Sibiului. Săliștenii, totdeauna în frunte când e vorba de-a săvârși fapte frumcase, cari să rămână pentru totdeauna, plănuiesc lucruri nouă, cari vor fi și spre binele și cinstea lor, dar și spre cinstea întregului neam românesc. „*Casa de păstrare*“ din Săliște se va apuca la primăvară să clădească o *Casă națională*, în care se vor adăposti toate societățile din Săliște. Aici va fi și o sală mare de lectură, unde se vor ținea și adunări și se vor face și petreceri. Clădirea se va face în *stil românesc*. Tot *Casa de păstrare* are de gând să ridice un *spital românesc*, cel dintâiu spital românesc în Austro-Ungaria. Directorul școalelor primare de-acolo dl *Dumitru Lăpădat* — cine nu cunoaște hărnicia acestui om? — a înființat un *atelier de fesut*, în care fetele să învețe tot felul de țesături și cusături, cari apoi să se vândă. E știut, că străinătatea plătește cu bani frumoși țesăturile noastre, numai pagubă, că cu ele se laudă până acum mai mult Ungurii, cari zic, că sunt făcute de Unguroaice. *Casa comercială Comșa* se va îngriji de vinderea lor. Mai avem noi comune mari, cari ar putea urma pilda Săliștei, numai oameni de inimă să se găsească, cari să pornească lucrul.

Canonic în București. Duminecă trecută s'a serbat în București cununia domnișoarei *Mărioara Comșa*, fiica d-lui *Dr. Șofron Comșa*, bine cunoscut pe Țara-Oltului și în Ardealul de meazăzi, cu dl *Teodor Gullmain*, funcționar superior de bancă. Nun a fost domnul *Fili-pescu*, odraslă a uneia din cele mai vechi familii boierești române din Țară, nună doamna *Duca*. La masa bogată, dată de nun în palatul său dela Șosea, a participat o societate aleasă. Dintre cunoscuții noștri amintim pe vrednicii frați *Mircea*, originari din Oața, cu doamnele.

O nouă bibliotecă poporală a înființat despărțământul Caransebeș al Asociațiunii. Pentru biblioteca aceasta s'a întocmit o sală mai largă, unde se vor ținea și conferințe și se vor da reprezentațiuni teatrale!

Se prăpădesc Ungurii! Așa se văicărește gazetele ungurești, după-ce au început să se publice rezultatele recenzământului (numărătoarei oamenilor). De data aceasta e vorba de Bihor, unde numărul Românilor a crescut mult, pe când numărul Ungurilor — nici altminteri nu sunt prea mulți — a scăzut în cei zece ani din urmă. De-ar crește numai și cultura națională românească, ceea-ce nu se poate fără cât mai multe școli *confesionale!*

Băi de sare la Sebeșul săsesc. La o distanță de 4 kilometri de Sebeșul săsesc se află apă sărată. Acum s'a înființat o societate pe acții, cu un capital de 120.000 coroane, care vrea să întemeieze băi cu apă sărată în acest oraș, aducând apa dela izvor până'n oraș.

Mine de aur în munții Branului. Pe la anul 1505, în munții Branului se aflau mine (băisaguri) de aur, pe cari le exploatau niște străini. Cu vre-o 60 de ani mai târziu erau proprietatea unui Sas cu numele *Nussbächer*, care a dăruit bisericei celei mari din Brașov un potir, pe care e săpat în limba nemțească că e făcut din metal din munții Branului. Cu vremea s'a uitat de acele mine, până ieri-alaltăieri, când s'a aflat, că trei orășeni din Brașov și-au scos dela căpitanatul minelor din Zlagna dreptul, ca numai ei singuri să poată cerceta după aur în munții Branului, pe o întindere de 60 de kilometri (1 kilometru are o mie de metri). Orășenii aceștia au aflat despre existența (fința) aurului din hârtii vechi, cari se păstrează la primăria Brașovului. Iată cât e de bine, când se grijesc hârtiile cele vechi!

Limba românească în Budapesta. Un student anarhist din Rusia, cu numele *Petar Serafinoff*, a fost condamnat la moarte, dar scăpat cu fuga tocmai la — Budapesta. Aici l-a prins un detectiv (polițaiu secret). Asta nu ne interesează așa de mult, dar interesant e, că acest *Petar* știa și limba franceză, germană, sârbă și română, în Budapesta se înțelegea însă cu gazdele lui numai românește, căci acelea, afară de limba maghiară, nu știu alta, decât românește. De aici se vede, cât e de răspândită limba românească. De altminteri limba românească e cel puțin de patru-cinci ori mai răspândită decât cea ungurească, cu care singură mori de foame chiar și în Ungaria prin unele părți. Afară de Ungaria nici n'ai ce căuta cu ea. Oameni, cari să știe românește, găsești zeci și zeci de mii prin Turcia, prin Grecia, prin porturile din Asia mică, prin Egipt și prin Rusia de meazăzi. Și aceștia nu sunt Români, ci Greci, Sârbi, Bulgari, Albanezi, Turci, Jidani, cari au trăit ani de zile prin România.

Cei ce se aseamănă, se adună în sfârșit, revizorul (inspectorul) școlar, fost dela Făgăraș și-a mâncat cea din urmă de berbece în cetatea lui Radu-Negru. Prinși cu arcanul, adevărat cu listă de nume, s'au adunat toți învățătorii și învățărele dela școalele de stat și cele jidovane, apoi kışdedovodistele — uf! — slujile pe la moșiile erariale și învățătorii școalele comunale, cari au fost odată roșii. N'ar fi nici o supărare printre Olteni, pe toți aceștia i-ar lua Szabó úr sub aripa lui și i-ar duce tocmăi sub Tatra, să-și putea continua munca de întunecare a copiilor de școală. Dar nu ne putem duce la început, ce caută ceata celor doisprezece — apostoli, ci altfel de oameni, tot doisprezece — învățători *confesionali* la școala patriotică. Am aflat însă cauza: s'au adunat ei să asculte pe popa calvin Bală, care repetat vorbirea ținută când cu milenul, când adevărat despre Olteni, că ei s'au prietenit cu cine știe de unde pe acolo, ca să-și facă corturile. Dintre toți cei doisprezece — apostoli ai neamului — mai încântați s'au adunat cei doi boieri din Ucea. Sărmane Mirzașarab și voi toți falnici voievozi ai Țării-Ânești și ai Țării-Făgărașului, gândiți-vă, ce pot să ajungă unii din urmașii boierilor vechi creștini, nu calvini, pe care i-ați vedea ednicit cu laude în diplomele, ce li le-a dat?

Să le mai spunem numele? Li lăsăm în mâna Domnului și disprețul poporului.

Indrăzneală evreiască! Biata Moldovă, cea frumoasă și mama atâtor viteji, începe cu Ștefan cel Mare până la cei „nouă Vaslui și cu sergentul zece“, cântați de poetul nostru poet Alexandri, e de mulți zeci de ani năpădită de lăcustele evreiești, năvălitoare din Rusia și Galiția. Satele mai multe ce mai sunt, dar orașele au toate o populație, care în majoritate (partea cea mai mare) e evreiască. Mai ales Iași, fosta capitală a Moldovei, e un oraș jidovit cu totul. În Iași se și simțesc tare, și cât de mult s'au răznicit, ni-o dovedește întâmplarea următoare:

La teatrul național de-acolo, care e alături, s'a făcut greșala, de s'a primit prin artiștii, care joacă teatru, o Evreică. Studenții naționaliști dela universitatea din Iași au vrut să sufere rușinea asta — ei ziceau că România nu e țara ungurească, unde Evreii au încălecat pe Maghiari — de aceea seara, când avea să joace Evreica, au făcut o gălăgie mare, așa că pieza teatrală nu s'a putut juca. Jidanii s'au apucat și au publicat un manifest în care spun, că nici un jidan să nu mai cunteze se cumpere vr'un bilet de teatru s'au să mai calce în teatrul românesc! Atâta pagubă! Numai de le-ar veni în minte Românii din Moldova odată mintea la cap — ba și la cei din alte părți — casă nu s'ar cumpere, cum zicea Creangă, nici un ac de la Jidani. Atunci s'ar mai curăți și aerul de stricat al Moldovei.

Și Românii sunt buni. În România sunt multe societăți străine, cari se ocupă cu scoaterea petrolului din pământul bogat al țării. După legile țării, două din trei părți din funcționarilor și lucrătorilor dela orice întreprindere industrială trebuie să fie Români. Dar străinii se vaietă mereu, că nu găsesc în România *buni* pentru lucruri industriale (fabricii). Zilele acestea tot un străin i-a dat de exemplu pe bârfitorii acesteia. Un mare proprietar de pământuri cu petrol, Anton Raky, a cumpărat în Rusia la Baou (la poalele munților

Caucaz) mai multe pământuri petrolifere (cu petrol-gaz). Drept lucrători a dus mai mulți țărani din România, cari lucraseră și mai înainte la fabricile de petrol. Pe aceștia îi plătește cu 250 de lei pe lună.

Prin portul Fiume au eșit în anul 1910 37 de mii 470 de emigranți. Dintre emigranți s'au întors în patrie prin portul Fiume numai 1142.

Boala da gură și de unghii la vite s'a declarat de delăturată în comunele Săliște, Căsnădoară, Cașolt și Marpod.

Fondurile bănești ale arhidiecezei Blajului. Arhidieceza românească a Blajului are următoarele fonduri (spunem numai coroanele, nu și banii): fondul clerului 1 milion 504 mii 390 cor.; f. Șulțan 1 milion 73 de mii 486 cor.; f. mitropolitan 1 milion 21 mii 343 cor.; f. văduvelor și orfanilor 458 de mii 823 cor.; f. Basilitan 291 mii 863; f. de f. 149 de mii 474 cor.; f. de pensii al profesorilor 146 mii 690 cor.; f. G. Vișa 142 de mii 150 cor.; f. Bidian 119 mii 673 cor.; f. Ioan Vișa 81 de mii 231 cor.; f. Lălay 72 mii 741 cor.; f. școlastic 80 mii 936 cor.; f. Dănuț 68 mii 730 cor.; f. catedralei 80 mii 874 cor.; f. de asigurare 77 mii 857 cor.; f. Cipariu 62 de mii 583 cor.; f. Papfalvi 60 mii 238 cor.; f. Baron Urs 50 mii 540 cor.; f. Dionisiu Șulț 38 mii 341 cor.; f. Crișan Boieriu 48 mii 280 cor.; f. Alutan 26 mii 497 cor.; f. Sim. 47 mii 350 cor.; f. Bald. 25 mii 399 cor.; f. Vancea 24 mii 275 cor.; f. de instrucție 29 mii 346 cor.; institutul de fete 27 mii 745 cor.; Masa studenților 26 mii 336 cor.; f. Filip 26 mii 610 cor.; f. Dr. Muntean 18 mii 200 cor.; f. Dr. Mihali 20 mii 166 cor.; f. Tămaș 12 mii 326 cor.; f. Dr. I. Rațiu 15 mii 622 cor.; f. Basiliu Rațiu 19 mii 244 cor.; f. studenților bolnavi 16 mii 898 cor.; Dispoziții 22 mii 224 cor.; Pens. norm. 30 mii 182 cor.; Negruț 10 mii 845; f. Ioanetti 33 mii 470 cor.; f. tipografic 33 mii 49 cor.; Convict 38 mii 388 cor.; f. G. Boier 12 mii 676 cor.; f. Tobias 6056 cor.; f. G. Pop fam. 16 mii 212 cor.; f. Spitalului 19 mii 325 cor.; f. Micu 10 mii 872 cor.; Liviu 12 mii 764 cor.; Ioan V. Rusu 36 mii 588 cor.; f. de pensii al funcționarilor administrativi 12 mii 122 cor. și încă câteva fonduri de 2—5000 cor. Totalul fondurilor în bani e de 7 milioane coroane. O listă frumoasă, care arată puterea și dragostea de jertfă a domnilor noștri. Tot așa de frumoasă listă poate să aibă și comunele noastre bisericăști, bineînțeles cu sume mai mici, dar lăsate de țărani credincioși.

Înăsprirea legii de imigrare în America. După cum spun gazetele americane, nu de mult s'a înaintat senatului (dietei) din Statele-Unite un proiect (plan) de lege, prin care se înăspresc foarte mult condițiile de imigrare în America. Intreaga răspundere se pune în cărușă societăților de navigație (de corăbii). Proiectul prevede pedepse aspre, ba chiar și confiscarea (prinderea) unui vapor, dacă se va dovedi, că vr'un străin a rămas în America, fără să împlinescă condițiunile.

Pildă frumoasă se luăm dela Sași, cari aduc cele mai mari jertfe, numai ca să-și poată susține școalele lor *confesionale săsești*. Dar nici nu sunt școale ca ale lor în toată Ungaria, dovadă că dragostea de neam face minuni. Dăm acum câteva exemple din orașele săsești: Sașii din Sighișoara plătesc câte 30 de creștari după fiorinul de dare, cei din Orăștie 10, cei din Bistrița 17, cei din Brașov 20, cei din Reghin 22, cei din Mediaș

40 și cei din Sibiu tot 40 de creștari după fiorinul de dare, așa că de plătește unul din Sibiu 10 fiorini dare, plătește 4 fiorini pentru școală! Brav popor! Ce să zicem de unele sate românești, unde oamenii îndobitociți își vând sufletul necuratului, cerând școală de stat sau comună, adevărat școală, în care ni se strică sufletele copiilor noștri, pentru care tot ei trebuie să plătească și aruncul de 5 creștari la fiorinul de dare? Dar lucruri de acestea triste se pot întâmpla numai acolo, unde satul are în loc de conducători harnici, niște oameni slabi.

Evreii în Bucovina. Cât de grozav s'a răspândit pecinginea evreiască în biata Bucovină, se poate vedea și de-acolo, că din 174 de advocați, câți erau acolo la sfârșitul anului 1910, erau numai 16 Români și 12 creștini de alte naționalități (Ruteni, Germani, Armeni, Poloni), iar 146 Jidani.

Hărnicia Bulgarilor din America. După știri sosite din Sofia, capitala Bulgariei, din țara aceasta au emigrat la America zece mii de Bulgari. Aceștia au trimis acasă, în anul 1910, douăzeci de milioane de lei, adevărat mijlociu fiecare două mii de lei. Români sunt acolo aproape 150 de mii, dar aceștia n'au trimis nici două milioane, pe când dacă ar fi fost așa de muncitori și cruțători ca Bulgarii, ar fi trebuit să trimită trei sute de milioane! Pentru ce n'au trimis? Pentru că foarte mulți dintre Români, după cum ne spun gazetele românești din America, zac prin crâjme, unde și prăpădesc banii pe beutură, apoi le place să se certe și să se mândrească cu tot felul de petreceri, cari costă bani mulți și nu le folosesc nimic.

Un jidan contra jidanilor. În Viena este târg mare de cereale (bucate) — ca și în Budapesta — unde însă nu se duc oamenii cu bucatele ca să le vândă, ci negustorii de acolo primesc numai scrisori, că cutare proprietar sau negustor are atâtea vagoane de grâu sau alte grăunțe de vândut în prețul cutare. Cumpărăturile se fac pe hârtie, iar cumpărătorul poate vinde marfa, — pe care nici n'a văzut-o, — mai departe, tot numai pe hârtie. Târgul acesta se numește *bursă*. Un Jidan dela Viena voia să cumpere niște bucate dela un Jidan din Budapesta. Acesta le cumpărase dela consistorul romano-catolic din Cinci-Biserici. Vinezul îl întreabă pe cel din Pesta: „Dar e măsurat bine grâul?“ Jidanul din Pesta îi răspunde: „De bunăseamă, pentru că eu l-am cumpărat dela un consistor romano-catolic, nu dela unul evreesc“. Asta l-a supărat pe Jidanul din Viena, care l-a pârât la comitetul bursei în Viena și acesta l-a oprit pe Jidanul din Pesta, să mai facă negoț la bursa din Viena.

Moartea unui viteaz bur. Cetitorii de gazete de-acum 9 ani își aduc aminte de lupta eroică a Burilor din Africa-de-Sud contra Englezilor, cari voiau să le răpească neațărnarea. Copleșiți de numărul cel mare al Englezilor, ei au fost în urmă supuși. Unul dintre cei mai viteji generali buri a fost Cronie, care a murit la 22 Ianuarie în vârsta de 72 de ani.

Erupțiune vulcanică. Pe insulele Filipine (între Asia și America), cari azi sunt stăpânite de guvernul Statelor-Unite din America-de-Nord, un vulcan a făcut o erupțiune (o vărsare de foc și de lavă, adevărat pietri topite așa de tare, încât curg ca apa). Cinci sate au fost nimicite cu totul, trei sute de oameni au perit, cei mai mulți fiind arși de râul de lavă, care s'a revărsat de pe coasta vulcanului.

Alegere de preot. In 16 Ianuarie a. c. s'a făcut în Vălcov, alegere de preot. A fost ales dl *Stefan Porian* care a întrunit 107 voturi, iar contra candidatul dl *Const. Stefan* numai 2 voturi. Alegerea a condus dl protoposbiter al Vârșetului *Traian Oprea*.

Părintele Constantin Lucaciu osândit. *Tribunalul din Sătmăreș, a judecat pe părintele Constantin Lucaciu din Dorolțiu la 3 zile închisoare de stat și la 60 coroane pedeapsă, pentru-că ar fi finut poporului o vorbire așiftătoare. La pertractare atât apărătorul cât și acuzatul și-au susținut dreptul de a vorbi numai românește. Contra sentinței apărătorul dl *Dr. Aurel Lazar* a anunțat recurs.*

Români, băgați de seamă în America. Un lucru primejdios pentru poporul nostru se pune la cale în America. Mulți din cei emigrați acolo au început, îndemnați tot de Români, cari de sigur sunt plătiți pentru aceasta de americani, să-și cumpere pământ și să rămână pentru totdeauna acolo. Ba într-o foaie îi îndeamnă cineva, care de sigur nu-și iubește neamul, să meargă pe insula *San-Domingo*, unde sunt numai Negrii, și corcitură de Negri, Români, cari se așează pentru totdeauna în America, sunt pierduți pentru neamul românesc.

Vremea în Sibiu și jur. In urma zăpezii, de altcum puțină, ce a căzut săptămâna trecută, s'a pornit acum un ger în toată puterea. De asemenea suflă un vânt lin, dar care cu atât mai tare pișcă la obraz și urechi. Asta însă nu trebuie să ne prea mire, de oarece noi, Sibienii, suntem foarte aproape de *șarul Turnu-Roșu*, din care parte mai totdeauna suflă un vânt mai mult sau mai puțin rece. — In părțile *Brașovului* încă e ger mare, astfel că *Mercuri* dimineața, erau în *Brașov* 21 de grade. — Până acum nu se arată de loc semne, că frigul va da înapoi. Zău, acum e mai bine în casă, ca afară!

Lupii. Doi Săcui din *Toplița Cincului* se întorceau într-o după-amiază dela pădure. Mai era încă vre-un ciaz bun până 'n seară. Mai aveau încă câțiva kilometri până 'n sat, când se văzură înconjuși de o haită de vre-o cincisprezece lupi. Ei se apărău cu topoarele, tipând totodată după ajutor. Din sat au alergat mai mulți oameni, așa că au scăpat numai cu groaza de haita lupilor flămânzi.

— O altă haită de lupi, mânăta de ger și foame, s'a coborât de pe munți, într-o dimineață din zilele trecute și a luat o pe drumul Săcelelor către *Dârste*. Două fiară au urmărit mai mult timp un car de povară al unui căraș. Dar ajungându-le de pe urmă o cărață ușoară, fiarele au fugit în pădure.

— O mare pagubă au făcut lupii în staulul cu oi al lui *Gligore Tara* din *Răușdului*. Omul avea un staul foarte întărit, de aceea el nu prea păzea oile noaptea. Lupii s'au pus însă și și-au făcut găuri pe sub staul. Intrând înăuntru au rupt toate oile, în număr de vr'o 90 capete. Dimineața, venind *Tara* ca să dea fân la oi, s'a dus să deschidă ușa, ca oile să iasă după el la fân. In buna credință, că oile îl vor urma, nici nu s'a mai uitat în lăuntru, când deodată vede numai că din staul iese o haită de lupi, cari au luat drumul spre codru. Mergând omul în staul a aflat oile toate rupte. — Această întâmplare le poate servi de învățătură la mulți oieri de ai noștri, ca să păzească bine oile și noaptea.

Pe linia ferată *Brașov-Făgăraș* s'a întrerupt circulația mai multe zile. Am spus în numărul trecut, că mai zilele trecute, trenul

s'a înzăpezit lângă *Tânțari*. Acum să vestește din nou, că între *Codlea* și *Tânțari*, s'au zătonit trei locomotive în nămeții adunați pe linia ferată. S'au trimis 80 de lucrători și 30 de husari din *Codlea*, ca să curețe linia, spre a se putea libera locomotivele (mașinile trenului).

Spre știre. Numeri de probă din »Foaia Poporului« se trimit, la dorință, ori cut gratis. Abonații cel noi primesc, deasemenea gratis, »Călimarul de părete« pe anul 1911 al »Foil Poporului«, cum și numerii apăruiți dela Anul nou încoace. — Lăstii »Foaia Poporului« între cunoscuți!

Anarhiștii din Londra. Hârtia de acuză în procesul anarhiștilor, despre cari am scris în numărul 2 al foii, că s'au împotrivit poliției și soldaților englezi, constată, că banda acestor tâlhari se compunea din 12 persoane. Dintre acestea trei au fost uciși, cinci se află arestați, iar patru au dispărut. Cei uciși sunt *Gartenster*, *Schwarz* și unul, căruia îi ziceau *Iosif Jidanul*. După cum se vede din numele lor, erau tot *Jidani*, și anume de cei fugiți din *Rusia*.

Ispravă săcuiască. *Korbucz Joska* s'a supărat pe telegraf, și încă rău de tot. Bietului *Joska* îi murise mamă-sa, lucru înrăstător pentru orice fiu iubitor. Dar știrea despre moartea ei îi venise pe telegraf. Și l-a mâniat rău. De aceea și-a căutat câțiva tovarăși, tot așa de cumiți ca și el, și cu topoarele au năvălit asupra stălpilor de telegraf și i-a tăiat. Autoritățile, cari nu știau prețui supărarea lui *Joska*, l-au arestat însă, împreună cu soții lui, și l-au înaintat judecătoriei. Și judecătorul, chiar *Săcui* să fie și el, îi va condamna.

Ce-i prea mult, nu-i sănătos. Soldatul trebuie să se deprindă cu toate: și cu foamea și cu setea, și cu frigul mare și cu căldura mare, și cu neodihna și cu drumuri lungi. Dar la toate trebuie o măsură, altminteri se întâmplă nenorociri. Eată ce se scrie din *Innsbruck*, capitala *Tirolului* (în *Austria*): Un batalion de vânători, comandat de maiorul *Holsel*, după un marș strajnic de 12 ore a fost surprins de un viscol puternic în valea *Tuba*. 22 de soldați au fost răniți de crăicile arborilor aruncați de furtună. 80 de soldați au picioarele degerate, ear unuia trebuie să i-se taie picioarele, ca să poată scăpa cu viața. Comandantul batalionului a stăruit să se facă marșul, cu toate că sublocotenentii și locotenentii i-au spus, că se poate întâmpla o nenorocire. Contra comandantului s'a deschis o anchetă (cercetese).

O groaznică explozie de dinamită în New-York. Vre-o 12 lucrători polonezi aveau să încarce multe lăzi cu dinamită într'un vapor. Lăzile le lăseau încetinel pe o scândură înclinată, cu un capăt pe puntea vaporului. De amândouă părțile scândurei erau lucrători, cari aveau să grijească să nu cadă vr'o ladă de pe scândură. Unul n'a putut opri o ladă și aceasta căzând pe pardoseală, dinamită din ea a explodat. Numai decât au explodat și cealaltă dinamită. Detunătură a fost înspăimântătoare, urmările îngrozitoare. Până acum n'au sosit scrisori din America, așa că amănuntele, ce le dăm sunt după telegrame. Sunt vre-o 50 de morți și peste o mie de răniți. Gara centrală din *New-Yersey* a fost nimicită cu desăvârșire, cea din *Elis Islanda* a suferit mari stricăciuni. Un tren de marfă a deraiat. Geamurile (sticla dela ferestre) au fost sparte dela toate casele pe o întindere

foarte mare. Vapoarele, cari pluteau au dispărut bucăți. Muncitorii, cari au la încărcare, au perit toți. Alți 14 muncitori cari tocmai mâncau, încă au fost răniți bucăți. Unele vapoare, cari se aflau în pierie au fost aruncate în aer, apoi au căzut în mare și s'au cufundat. Un *American* așă la bărbierul. In momentul exploziei bărbierul, care îl rădea, s'a speriat și a căzut. Unul povestea, că după ce a căzut ploaia de bucăți de zid, de fer și de fier s'a ridicat dela pământ și a văzut în jurul lui mai mulți oameni pe jos fără cap. Acesta fost ceva îngrozitor.

A înghițit 14 linguri. Într'un spital din *Viena* a operat medicul șef pe un om care a înghițit 14 linguri de cositor. Medicul vestește următoarele: Omul acesta era un bărbat țiv mare și suferea de delirium tremens (nebunia bețivilor). Până de curând a trăit într-o casă de nebuni, unde, având un mare talent de nebunie, a înghițit lingurile. Până când a căzut în nebunie, n'a simțit nimic. După ce i-s'a făcut mai bine, a început să aibă atacuri grozave la stomac. Adus la spital, i-au dat foalele, apoi rânza și am scos lingurile. Acum se simte mai bine și în curând se poate eși din spital. De nu se va lăsa de beutură, va ajunge în curând iară în casă de nebuni.

Din mizeriile orașelor mari. La *Viena* încă avem oameni săraci, cari nu știu, decât să vor lua mâne bucata de pâne pentru a trăi. Dar oricât de lipsit e cineva, Românii lasă pe nimeni să moară de foame, iar în țara noastră fără adăpost încă îl adăposteste. Nu este în orașele mari, unde omul de muncă nu are chiar vrând să muncească pentru o bucată de pâne, și tot nu găsește. Așa, i-s'a întâmplat unui vizitru (cociș) în *Viena*. De săptămâni nu mai putea găsi de lucru. El mai făcea ce mai făcea, ca să aibă ce mânca, dar sălași peste noapte nu găsea. Într-o zi când prin grajduri, când prin șosele cari se furia pe ascuns. Într'una din zilele trecute era tare frig, grajd, în care să se duca să-și ia hrana, nu găsi. Atunci se hotărî să intre în șopronul cel mare, unde ține primăria carăle. El sparse o fereastră sări pe ea în lăuntru. Spre nenorocul lui, fereastra se afla o fântână, care era acoperită numai cu niște scânduri subțiri. El căzu în fântână la o adâncime de 20 de metri. Nu se putea scuti, că apă nu era multă. La strigătele lui nu veni niște servitori, cari nu-l putură scuti. Au trebuit să cheme pompierii, cari l-au scos în sfârșit jumătate înghețat. El n'avea decât o rană ușoară la genunchi și la spate. După ce acolo l-au dus la spital, unde a durat puțin într-o odaie caldă.

Un soldat adventist. Secta adventistă este numită și sabatiști, fiind-că serbează *Sabatul* (*Sabat, Șabes*) ca *Evreii*, are credincioși și în *Germania*, de unde au venit proroci noi și la noi. Acolo adică au văzut că pretutindeni și creștini răi, cari nu se pot de poruncile lui *Dumnezeu* și ale bisericilor și atunci au crezut, că legea e rea și au făcut o lege nouă. Unii dintre adventiștii acești sunt foarte înocinți și mai bine îndreptățiți ori-ce pedeapsă, decât să se abată cu oile dela legea lor. Acum de curând, tribunul suprem militar din *Berlin* (capitala *Germaniei*) s'a ocupat cu un soldat adventist, cu numele *Naumann*. Recrutat (asentat) în anul 1908 nici-odată n'a putut fi silit să lucreze decât de *Vineri* sara până *Sâmbătă* sara. După pedepsele mai mici n'au ajutat nimic, el a fost condamnat la cinci ani și șase luni temer

de fortăreață. Condamnatul a făcut re-
care însă de sigur va fi respins. In ca-
acesta, Naumann nu va mai eși nici când
inchiisoare, pentru-că el nici acolo nu vrea
nică în timpul de Vineri sara până
bătă sara.

Greșală de tipar. In Nr. 3 al „Foi
orului” am dat știrea, că recursul contra alegerii
deputat a dlui Dr. Alexandru Vaida-Voevod, în cer-
leghiului, a fost respins. — In Nr. 4 al foii am
și motivele atât de neînsemnate, în urma cărora
respins recursul: că adevărat petiția a fost iscălită
de 6 alegători, cari nu știu carte etc. Cu ocazia
ieșirii amănuntelor din Nr. 4 s'a tipărit însă greșit
candidatului nostru național. Se tipărise, că
didatul nostru a fost dl Dr. Iuliu Maniu, în loc de
e tipări Dr. Alexandru Vaida-Voevod, ceea ce prin
asta îndreptăm.

Vieța socială

Duminecă, în 12 Februarie n. se va
anța un *bal filantropic*, în sala de gimna-
ică a gimnazului din Blaj. Venitul curat e
destinat pentru „Fondul studenților bolnavi”.
Incepul la 8 ore sara. Prețul de intrare:
persoană 2 cor., de familie 4 cor.

Loja »Andrei Șaguna« din Sibiu a
Ordinului bunilor templieri aranjează Du-
minecă în 12 Februarie n., în sala festivă a
Căminului Asociațiunii, o *reprezentare teatrală*,
înpreună cu tablouri vii și conferință. Pro-
gramul: 1. Cuvânt de deschidere, de Dr. D.
Moldovan. 2. Sâmbătă seara (când beai), ta-
blou viu. 3. Sâmbătă seara (când nu beai),
tablou viu. 4. Cuvântare festivă, de G. Șterba.
5. „Drumul spre țintă”, piesă în 2 acte de
Kossel, trad. de G. Șterba. Prețurile de in-
trare: locul I Cor. 1 50, locul II 1—, locul
III — 60, locul I balcon 2—, locul II bal-
con I—, loc de stat —40. O parte din ve-
nitul curat este destinat pentru Muzeul Aso-
cizațiunii, iar cealaltă pentru crearea unui fond
național de propagandă antialcoolică. Incepul
la 5 ore precis.

Meseriașii români din Turda aran-
jează o *serată literară-muzicală* împreună
cu dans, care se va ținea Duminecă în 12
Februarie n., în sala cea mare dela „Hotelul
Elisabeta”. Incepul la 7 ore. Prețul: 1 Cor.
de persoană.

Tinerimea română din *Tinca* aranjează,
cu concursul unui grup de diletanți din
Bsiuș o *serată teatrală-muzicală*, care va
avea loc Duminecă în 12 Februarie n., în
sala cea mare dela hotelul „Coroană”. Ince-
putul la 7½ ore sara. Prețul: de persoană
3 cor., de familie 6 cor.

ECONOMIE

Impărțirea de sămințe.

Aducem la cunoștință membrilor Reu-
niunii noastre agricole, că subscrisul comitet
va împărți în primăvara anului de față între
membri în mod gratuit sămințe de nutrețuri
măiestrite (de trifoi, napi, lușernă) și eventual
de alte plante folositoare.

Cererile adresate comitetului să se înain-
teze cel mai târziu până la 25 Februarie n.

Membrii împărțiși anii trecuți cu ase-
menea sămințe, sunt rugați a ne face raport
despre recoltă, cum și despre experiențele căp-
tigate la cultura acestor plante.

Sibiu, 1 Febr. n. 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române
de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lacuța
prez

Vic. Tordășianu
secretar.

Sfaturi.

Cum să împiedecăm încolțirea cartofilor?

Punem cartofii mai întâiu, bina respirați,
pe o arie, ca să se uște bine, apoi îi turnăm
în saci vechi, pe cari îi umplem însă numai
a treia parte. Legăm apoi sacii la gură, adevă
cât mai departe de suprafața cartofilor, și-i
așezăm într'o pivniță răcoroasă, și în care să
ajungă aierul. Sacii nu-i punem pe pământ,
ci pe niște scânduri, cari încă să nu stea dea-
dreptul pe pământ, ci să fie așezate pe niște
cărămizi, pentru-ca aierul să răzbată și pe
de-desupt și cartofii să fie feriți de putrezire.
Odată sau de două ori pe săptămână mișcăm
cartofii în saci, și anume așa, că ridicăm de
vre-o câteva ori sacii odată de capătul de
jos, altă-dată de cel de sus. Cu prilejul acesta
lăsăm sacul să stea o săptămână cu fundul
pe scânduri, o altă săptămână cu capătul cel
legat. In felul acesta putem păstra cartofii
fără să încolțească până primăvara.

Untură râncedă.

Care gospodină harnică nu se îngrijește
să aibă untură (unsoare, gras) până târziu?
De multe ori însă untura se râncezește, așa
că numai eu greu o mai suferim în mâncări.
În cazul acesta ne ajutăm în modul următor:
Punem untura la foc, să se topească din nou.
Dacă nu auzim plesnituri la fierbere și nici
un fel de zgomot, aruncăm în untură o bu-
cată de pâne și o lăsăm acolo până se pră-
jește bine. Luăm apoi untura dela foc, o lăsăm
să se așeze, scoatem pânea și strecurăm untura.

Când auzim însă trosnituri, lăsăm untura
pe foc până încetează sgomotul, apoi punem
pânea și lăsăm să fearbă mai departe, până
se prăjește pânea bine. Apoi urmăim, cum am
arătat mai sus.

Pânea va trage din untură tot gustul rânced.

Mijloc ieftin de-a scăpa de troagnă (catar, guturaiu).

Englezul, îndată-ce simte, că e întrogat,
nu mai bea nimic: nici apă, nici cafea, nici
lapte, nici altă beutură. În felul acesta se
scapă în curând de catar.

Zamă de orz pentru copii.

Dacă copilul de țâță are diaree (ieșire
prea multă afară) e bine să i-se dea de beut
laptele amestecat cu zeamă de orz sau chiar
zeamă de orz goală, timp de 12 sau 24 oare.
Zeama aceasta o pregătim în modul următor:
Luăm boabe de orz și le zdrobim într'o mo-
rișcă de cafea sau altminteri. Apoi ferbem o
lingură plină de orz măcinat într'o ulcicuță
timp de un sfert de cias. Treceam apoi zeama
printr'o cârpă curată și o dăm copilului. Zeama
aceasta trebuie dată totdeauna proaspătă, adevă
de câte ori vreu să o dăm copilului, o ferbem
din nou urlueală proaspătă de orz.

Suntem rugați a publica următoarea:
rele: Subscrisul, fiind însărcinat cu întocmirea
„Anuarului orașului Sibiu”, rog prin aceasta
pe toți aceia, cari au observat oare cari date
necorecte în Anuarul din anul trecut, ca să-mi
aducă la cunoștință aceste dorințe, până cel
mai târziu Sâmbătă în 18 Februarie n., ca
să se poată face îndreptările de lipsă.

Iosef Schochterus

conducătorul oficiului de statistică al orașului Sibiu.

Poșta Redacției.

Ilie Ribu în R. Bani s'au predat la
Cassa Asociațiunii.

Ioan Bota, America. Am primit bani
trimiși în sumă de 20 cor. 84 bani (iar nu
21 cor. 46 b, cum era scris), pe cari i-am
dat la Cassa Asociațiunii dimpreună cu adre-
sele celor 8 membrii noi, și abonați la Bi-
blioteca populară. Faceți foarte bine, că Vă
procurati o bibliotecă de cărți populare cum
se cade. Sunt o seamă de oameni de-ai noștri
prin America, cari comandă numai tot cărți
vechi și de cea mai puțină valoare.

Ilie Iancu, America. Suma de 12 co-
roane am predat-o la administrația „Luceafă-
rului”, spre a și-se trimită revista.

S. Dan în Trit. Gândul cu reuniunea
de înmormântare e foarte bun, dar anteti prea
puțini. Trebuie să fiți cel puțin 300 mem-
bri, ca să puteți da ajutor 100—120 coroane.
Statute le aflați la dl Victor Tordășianu, Sibiu.

Liferări, licități și arândări.

În pădurile numite „Hermesgrund” și
„Moriggraben” de pe hotarul comunei Cisnă-
dioara, lângă Cisnădie (comitatul Sibiu) se
vor vinde în 15 Febr. n. și zilele următoare,
964 stejeri. Licitația se începe la 9 oare dim.
la fața locului.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

De vânzare

o prăvălie și o cârciumă

aflătoare într'o comună mare românească, nu
toemai tare departe de Făgăraș. Prăvălia și
cârciuma e provăzută cu licenție proprie de
beuturi spirtoase și de tutun, afacerea e bine
cercetată, se face vânzare zilnic de 50—60
cor., despre care proprietarul garantează. Ca-
sele constau din cinci încăperi, o culină de
iarnă și vară, curte, șură, grajd, fântână, gră-
dină de legumi și de pomi etc., din cauza bă-
trânețelor înaintate să vinde din mână liberă.

Informații mai deaproape să pot lua la
administrația foii „Olteanul” în Făgăraș.
21 1—3

„Brădetul”

instituit de credit și economii, societate pe acții, în Orlat.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Brădetul” în Orlat, con-
form dispozițiilor statutare să convoacă la o

Adunare extraordinară,

care să va ținea în Orlat (localul institutului) Luni în 27 Februarie st. n. 1911 la 9 ore a. m.

OBIECTUL:

Alegerea unui membru ordinar în comitetul de supraveghiere, devenit vacant prin
repausare.

Domnii acționari, cari vor să participe la adunare să-și depună acțiunile și eventualele
plenipotențe înainte de adunare, conform statutelor.

Orlat, în 9 Februarie 1911.

Direcțiunea.

„MUGURUL“

însoțire economică-comercială în Elisabetopole
(Erzsébetváros Kisküküllő vm.).

Concurs.

Direcțiunea însoțirii „Mugurul“ prin
Comisia publică concurs pentru ocuparea postu-
rii de *vințeler* cu termen de 15 Februarie 1911.
Emolumentele cu acest post sunt Cor.
60 salar anual începător plătit în rate lu-
rate decursive.

Dela competenți să cere, să fie absol-
vanți ai unei școli de vierit (vințelerit), să
știe limba română, maghiară, eventual și
germană, să aibă scrisoare bună și să poată
dăbuna oare-care cauciune.

La rugare sunt a se aceluze atestatele
în copie autentică. Actele nu se înapoiază.

Postul este a se ocupa imediat după de-
clarare sau cel mai târziu în 1 Martie a. c.

Elisabetopole, 15 Ianuarie 1911.

Direcțiunea.

17 3-3

Sprijiniți industria națională!

OPINCI

De ori ce calitate precum și piei în-
tregi pentru opinci se află
de vânzare la

Ioan Grecu

maiestru pielar în Porcești (Verestorony).

Juliu Meinl

Import de cafea și tee

Fabrică pentru cea mai fină

— Cacao și șocoladă —

Filială: 357 6-15

Sibiu — Nagyszobon

Strada Cisnădiei 24

Trimitere pe poștă dela 5 chilo în sus
franco.

Cereți lista de prețuri și mustă.

Prețul Călindarului.

Deși cuprinsul călindarului este cu mult
mai bogat ca în trecut, prețul lui este acelaș,
de 20 *crucer* (40 fileri), iar pentru trimi-
tarea pe poștă este a se socoti deosebit 5 fileri
pentru un exemplar.

Cine comandă cel puțin 20 *exemplare*
și le plătește înainte cu cîte 20 *crucer* bu-
cătă, mai *capătă două călindare pe deasupra*
și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 *exemplare*
capătă cu 14 *cr.* (28 *fil.*), dela 50 *bucăți*
în sus cu 12 *cr.* (24 *fil.*) unul, dar *trebuie să*
plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna
înainte. Numai comande dela 30 *exemplare*
în sus se trimit și cu rambură, *adeică să se*
plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin
de 30 *exemplare* nu se pot trimite neplătite
înainte, *din cauză că atunci vine prea scumpă*
poșta.

A apărut „Călindarul Poporului“.

Care este cel mai bun și mai ieftin Călindar?

— „Călindarul Poporului“

— care apare de 26 de ani și cuprinde aproape 200 de pagini —

îți va răspunde ori și cine, care a cetit „Călindarul Poporului“. Asta a fost și în trecut,
dar cu atât mai mult în acest an.

Dovezile sunt următoarele:

„Călindarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum
va fi vremea în anul 1911, după Călindarul de 140 ani; apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampila
etc., precum și numele tuturor bărbatilor noștri cari stau în fruntea Conștiințelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea
urmează date despre școlile noastre populare, despre gimnaziile, pedagogii, teologii, școlile de fete, cum și muzica și
locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, reuniuni de călări, reuniuni de meseriași, reuniuni de
binefacere, reuniuni de agricultură, însoțiri de credit etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele tuturor com-
dăcătorilor lor.

Tirgurile sunt foarte bine controlate

și întocmite — altcum ca în anii trecuți — atât după luni cît și după ordinea alfabetică a comunelor.

După acestea urmează: Partea Literară

care cuprinde o sumedenie de articole de tot felul, dintre cari amintim următoarele:

„Cântecul muncii“ poezie de Octavian Goga.
„Om de potcă“ novelă de Ioan Agârbiceanu.
„Cătănia Țiganului“, anecdotă de Teodor A. Bogdan.
Un articol despre iubileul de astă-vară al Impăratului și Regelui nostru *Francisc*
Iosif I., (cu chipul împăratului).
Poezii din popor, adunate de prin diferite comune.
Borta vîntului, povestire de M. Eminescu.
Dela Sibiu spre Rîmnice, un articol cu multe ilustrații din Sibiu și jur.
Povestea ursului și a porcului, poveste de I. Dragoslav.
Un articol despre *Björnsfjerne Björnson*, (cu chipul lui), mare învățat din țara
Norvegiei, care a scris mult bine despre Români.
Românii și moartea lui Dr. Lueger, primarul Vienei (cu 2 chipuri: al lui Lueger
și țărani cari au fost la Viena).
Cîntece voinicești, culese de E. G. din: Porumbacul de jos, Oana-Sibiului etc.
Di *Nicolae Iorga* și *partidul naționalist din România* (Cu chipul marelui nostru
învățat din România).
Un articol despre *portul românesc*. (Cu multe chipuri din Săliște, Rășinari, Poiana,
apoi români din Basarabia, Macedonia etc.)
Mai multe *poezii de Haralamb Căldămăr*: Drept egal, Fetelor, Invidie, Durerea mea.
Mai la urmă, anecdotă de *Speranță*. — De ce sunt unii oameni albi, unii brunet
și alții negri de tot?

După acestea urmează un articol despre **Aurel Vlaicu**, aviatorul
nostru renumit cu mașina lui de zburat. (Acest articol e ilustrat cu mai multe
chipuri foarte frumoase între cari: portretul lui, mașina de zburat, mașina care
se vede în aer la diferite înălțimi etc.).

De mare valoare pentru ori-cine este articolul:

Execuția asupra averilor mișcătoare, scris anume pentru
înțelesul poporului, de *Dr. Alexandru Vastile*, un avocat din Sibiu, bine co-
noscut în tot jurul Sibiului.

Acest articol cuprinde între altele următoarele: Timpul efectuării execuției, Sistarea
execuției, Obiectele deținute de altul, Execuția contra soției, Obiectele cari nici odată nu se
pot cuprinde, Urmările execuției, dreptul de zălog, Excindere, Licitația. Cu toate înmăsurările
legii vechi și legea nouă de acum doi ani.

Acest articol singur e vrednic atât cît e prețul călindarului. Cine nu va
avea în viață lipsă a ști aceste lucruri pentru el sau un neam ori prietin al lui?
E lipsă a ști toate acestea atât cel ce i-se face o execuție cît și acela care cere
execuția contra cuiva. Astfel că acest călindar are valoare pentru toți anii viitori.

Un articol frumos și interesant se află scris despre **Vasile Stroescu**
marele binefăcător al neamului nostru, sufletul nobil care s dăruit neamului
atîtea sute de mii coroane. (Articolul e însoțit de fotografia marelui mecenat.)

Urmează apoi un articol despre răposatul *Ioan Russu Ștrianu* (cu chipul
lui), care a înființat „Călindarul Poporului“ și „Foaia Poporului.“

Iar după acestea se începe **Răvașul anului**, care încă se întinde pe o
sumedenie de pagini, cuprinzând: toate lucrurile mai de căpetenie petrecute
peste an, cum au fost **alegerile și lupta noastră națională** ect. Iar dintre
lucrurile petrecute în străinătate amintim **Revoluția din Portugalia** cu mai
multe chipuri. Între cari: *Regele Manuel, atacarea palatului, orașul Lisabona,*
militia cu tunurile cum trec pe partea poporului etc. Aceste chipuri nu le
are nici un călindar.

„Călindarul Poporului“ cuprinde cu totul peste 40 de chipuri!

Faimoșii *Mangra, Slavici și Brode*, cari au părăsit pe frunțașii poporului nostru și
s'au dat în brațele Ungurilor, încă își iau partea lor. Un renumit deseranător român le-a
pus pe hârtie chipurile lor în felul cum au umblat după groful Tisza, ca să facă împăcarea,
adeică o căpătuială bună pe sama lor. Aceste ilustrații satirice și de tot hazul sunt foarte in-
teresante, cum sunt prinse de pictorul nostru. Afară de acestea mai sunt o seamă de alte chipuri.

Se caută comercianți și alte persoane potrivite, cari ar dori să
vândă „Călindarul Poporului“. Toate comanda sunt a se adresa la:

Administrația „Foaia Poporului“
în Sibiu-Nagyszobon.

Se caută

un comerciant-crâșmar în comuna Intregalde, situată nu tare departe de Teuș (Tövös), care să poată ținea acolo o crâșmă și să deschidă o boltă cu cele mai de lipsă mărfuri pentru săteni. În vecinătatea localului destinat de prăvălie și birt — ce ambele promet un du-pău și frumos venit anual — este casa în care sunt postați finanții, iar la o parte să in-tinde un complex de circa 28—29 jughere catastrale pământ arător, fânaș și câțva pă-dure.

Acest complex respectivul emerciant-birtaș încă poate să-țină în arândă, dacă va vrea, mai ales nefiind singur și având lipsă de a face ceva economie, pentru un câștig mai bun. Nu departe de acolo e deschisă și baie de nikel și pirit de fer. Altcum informații mai de-aproape în cauză dă domnul

Nicolae Nestor,
canonic în Lugoj.

18 3—3

ANUNȚ.

Cine dorește a cumpăra, sau a lua în arândă o **moară de benzin**, cu 10 pu-teri de cai, să vină în comuna **Topârcea**, p. a. **Kisapold**, sau să se adreseze primarului comunei. Moara lucrează perfect de bine.

Topârcea, la 6 Februarie 1911.

26 1—3

Primarul comunei

In loc de Coroane 40

numai **10**. Minuat ceas de aur electro-remontoar, 5 ani garanție. Contra ramburs.

H. Weisz Ujbánya (Ungaria).

28 2—6

Cel mai cu efect și mai ieftin — PURGATIV

Pilulele purgative
zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilule „Elisabeta” ale lui Neustein).

Aceste pilule sunt a se preferă tut-ror preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămă-toare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favora-bil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morhuri. Fiecare zaharizate le ia cu drag până și copii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 bucăți costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco.

800 7—10

Luată seamă! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai **Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp**. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospec-tul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie-negru Sftul Leopold și sub-scrierea Farmacia Philipp Neu-stein. Embalajele noastre pa-tentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein „la st. Leopold”. Viena I. Plankengasse 6.

DEPOSITARI
SIBIU
FARMACIA
SIBIU

Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 7-50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pen-tru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galosate, cu capă, cu talpa bătută tare cu caie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6-50. Expedare cu rambursă.

4 7—2

G. GRÖNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii return.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 283 5—12

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

500 Coroane

plătesc caim-ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bar-tilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27 strada Cisnădiei 59; ulița Turului (Saggasse); ulița Ocaei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gasterite și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert Hebeșul-săseș; farmacia Lederhiger; Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretotindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimiți 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco.

25 24

Câteva cuvinte asupra boalelor sex

Este trist, — dar în realitate adevărat — că vremes de ani e bătătoare la cobai mulțimea de oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt i-late și cari în urma ușurării din tinerete și leprinderi rele și-au adrunținat sistemul pentru puterea spirituală. E timpul suprem ca să stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să știe cineva care să dea tinerimei desigurii bine-vo-lincere și amănunțite în tot ce privește viața și să, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să credințeze fără teamă, fără sfială și cu încre-șăsurile lor secrete. Dar nu e în deajuns în testămint aceste năcasuri ori și cui, ci trebuie să adresăm unui astfel de medic specialist, cunoștin-țoare știe să dea asupra vieții staturii bune și să dă o ajută și morburilor ce deja eventul staturii apoi va înceta existența boalelor sex.

De o chemare atât de măreță și pe-ccat scop e institutul renumit în toată Bra-D-ruini **PALOCZ**, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe în-țreaga cea mai strictă, primește ori-cine (tân-țarii cât și femeile) dezlăguri asupra vieții sex-uale și asupra și asigură trușești ale boalelor sex-uale, servii li-se întăresc, tot organismul le-a-tărească de materile de boală, chimicrile sale-ces înălțesc.

Pără conturbarea ocupațiilor și boale **PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede radical ea metodel lui propriu de vinde-că și casurile cele mai neglese, rețele și boale de țeve, besică, nervi și șira spinării, bo-paturile de confuzie a minții, urșăurile cauzate de sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea org-anelor (impotenta), vătămăturile, boalele de în-țre picioare și toate boalele organelor sexuale le-știe. Pentru femei e ană de așteptare sepa-ți și șire separeată. În ceace privește cura, de-țarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ur-șă să nu se poată veni în persoană, atunci cu o-țere li se va da răspuns amănunțit foarte din-țre scrisoare (în epistolă e de ajuns a se în-țrețea marca de răspuns). Idemba romană se va-știe perfect. După încheierea curii, epistolă-știe, orio la dorință să retrimit scrisorile. Însușito-știe îngrijeste și de medicamente speciale. Visușite primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 1 p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresă: **PALOCZ**, medic de spital, specialist, Budapesta, Muzeum-körut 13.

50 fil.

Auleo I

Afurisita de tusei mă înneacă.

La tuse, răgușală și întrocenare ajută sigur și repede

Pastilele de piest ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Depoul central:

farmacia „La palatin”

Budapest, VI., Váci körut 17.

Trăiască

Pastele lui Egger mă scăpară tute.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissol, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhiger și Ludvig Binder.

264 18—14

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-noscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plățire simolă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigu-rări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asi-gurări de pagube la upaducte.

18 54—

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168-51
Capitale asigurate pe viață achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu f foc K 112.045,412—
sfârșitul anului 1909 (viață) 10.847,192—
Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.909,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul instituțiunei în condiții favorabile.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, str. Cismădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului
cele mai bune stoffe de iarnă
în mare asortiment

Noutățile

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette, și haine de salo, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atenție merită noutățile de stoffe pentru pardalieri și „Baglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a strage deosebita atenție a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Tot felul de tipărituri
moderne
execută ieftin, grabnic și conștientos

„Tipografia Poporului”

— SIBIU —
strada Măcelarilor Nr. 12.

Pentru ori-ce ocazie

au sosit tocmai acum:

DIFERITE ILUSTRATE FRUMOASE
în mare alegere și cu diferite prețuri.

TOT FELUL de BILETE de VIZITĂ
în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE
în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE
dela cele mai simple până la cele mai fine.

Marca de scutire: „Anker”.

Liniment, Capsici comp.,

Indicatul pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de ceață valorat de mult, care alina durerea de multă zi ca fricțiune sigură în podagră, reumatism și răseală.

Atenție. Din cauza imitațiilor de ceață vă recomandăm să fim precauți la cumpărare și să primim numai etichete originale în sticle cu marca de scutire „Anker” și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl. C. 1-40 și Cor 2— să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur” în Praga. ::

— Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou. —
Expediție zilnică. 298 26-42

In Hala de mobile

strada Sării Nr. 33 **SIBIU** Salzgasse Nr. 33

se află totdeauna și se execută:

276 11— **Odăi complete pentru dormit**
Odăi pentru mâncare
precum și **tot felul de mobile singuratică** dela cele mai simple până la cele mai fine.

Scaune (jețuri) încovoiate în mare alegere
Fabricațiune proprie Prețuri ieftine

CAROL HORED T

măiestru măsur

Viță ostoite de vie

la sortare conștientoasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros.

Vițe nobile europene,

de cele mai bune soiuri de vin și de filigorii și pentru struguri de masă

Răsad de cledici și Salcâmi (acați)

liferază cu prețuri moderate

Pepiniera primă de viță ardeleană alui

Mihail Ambrosi

la Mediaș (Medgyes Nagyküküllömegye).

Prietenul viierului 834 10-10

Alături de soiurile și prețurile împreună cu instrucțiune popoară și practică pentru plantarea viței trimite la cerere ori și cui gratis și franco.

Accuitor de căpșe.

Cor. 1-90

Părțile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de capac, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Ș rof dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Tăpș.

— Fiecare să capătă separat. —

Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roșă de repozit
taie pe minut	3/4	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	8-10	3-80	5-30	6-20	6-	12-50	9-50	19-	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cărnați se poate folosi cu umplător de cărnați — 1 umplător de cărnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fiecare bucată dela 66 până la 90 fileri — calitate bună dar fără garanție dela 44 până la 68 fileri.

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 într. lung. 36 cm. . cor. 4-70
 Nr. 88 într. lung. 29 cm. . . 3-80
 Nr. 128 într. lung. 19 1/2 cm. . 1-60

Cuțit de împuns

Nr. 7 cu mânere albe:
Lungimea tăpșului 6 7 8"
cor. 1-80 1-50 1-80

Cuțit de ucis

Nr. 8 plăsele polite cu împușătoare de aramă:
Lungimea tăpșului 4 1/2 5 5 1/2 6 7 8"
cor. 2-10 2-40 2-70 2-90 3- 3-40

Cuțit de Dick

86 17-52

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomanda.

CAROL F. JICKELI

SIBIU și ALBA-IULIA.

Nr. 102/911.

16 3-2

Publicare de relicitațiune.

Comuna Apoldul inferior dă în licitațiune publică edificarea casei comunale.

Licitarea minuendă se va ținea în cancelaria comună la 12 Februarie a. c. st. n. la 2 oare p. m.

Prețul de strigare e 12,970 coroane. Oțărânda, varul, năsipul și țigla o dă comuna.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea ori când în cancelaria comunei.

Apoldul mic, la 23 Ianuarie 1911.

PRIMĂRIA COMUNEI:

Vasile Mușoin,
notar.

Nicolae Dreștean,
primar.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipări ale publicului românesc din provincie, mam hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbes în persoană cu referențul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlocuri comerciale și comanda.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,
Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Spre binevoitoare atențiune!

Subscrierul aduc la cunoștința onoratului public, că primesc spre executare edificări de case mari și mici precum și reparațiuni. Fac planuri și preliminare pe lângă prețurile cele mai ieftine.

13 3-3

Michael Huber

zidar diplomat și anteprenor de case

Sibiu, Schlachthausgasse 16/18

Vinuri de masă escolente,

litra cu 52 și 60 fleri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

148 86—

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20

Nu cumpăra
nimic altceva contra

TUSEI

răgușiei, catarului, șleguel, catarului bronchial și de gât, ci numai Caramellele de piept

ale
lui **Kaiser** cu
„Trei brazi”

5900

atestată de medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

1 pachet 20 și 40 fl. 1 dosă 60 fl.

Se capătă în toate apotecile, dragueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Serviciu solid, prompt și conștientos.

PRIMA FABRICĂ

transilvană ees. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție

instalată cu forță electrică

11 5-30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben

Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Cataloge de prețuri gratis și franco.

Prețuri moderate.

Prima fabrică.

►Mugurul◀ Insoțire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Klekküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:

Insoțirea economică „Mugurul”, Elisabetopole (Erzsébet-comercială város, Klekküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 318 10— cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimițeti băteți la cursul practic de altoit!

Reparații și vinuri de altoi de la firma română!

Mașinile de cusut

ale firmei

Seidel & Naumann

sunt cele mai bune și mai ieftine.

Singurul reprezentant pentru Sibiu și jur:

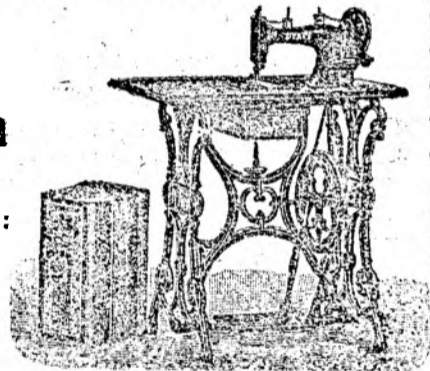
Carol F. Wultschner

Sibiu—Nagyszeben

strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43

Reparațiunile se execută conștientos pe lângă prețurile cele mai ieftine.

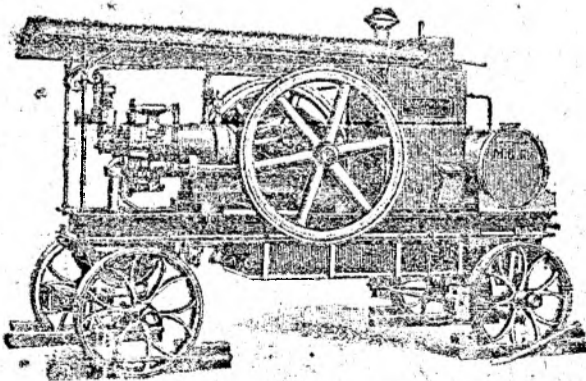
Depozit de tot felul de articli și părți singuratic ce sunt de lipsă la mașinile de cusut.

În atelierele de mașini ale lui

Eugen Nicola Blaj — Balázsfalva

să pregătesc cele mai bune pluguri și mașini economice

și să află în depozit totdeauna gata cele mai renumite și mai bune motoare de benzin, locomobile și garnituri de îmblătit cu motoare de benzin, sau locomobile de foc, motoare de benzin, stehle și motoare pentru gaz sugetiv, mori de măcinat,

cu un cuvânt tot felul de mașini economice, se vând cu prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile în rate, pe lângă cea mai mare garanță.

Pentru rezolvirea motoarelor mele, primesc în schimb mașini de vapor. Cei ce doresc să și cumpere ori și ce mașini, să se adreseze cu încredere la firma

Eugen Nicola, atelier de mașini în Blaj (Balázsfalva).

Desluși și informațiuni să dau gratis. — Catalog românesc franco și gratis.

328 3-10